

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BRIKKER

fra en svunden tid

EN BOG OM ERHVERVSLIVET I HELSINGE

HELSINGE FORLAGET

BRIKKER FRA EN SVUNDEN TID

- en bog om erhvervslivet i Helsingø

Udgivelsen af denne bog er muliggjort ved hjælp fra nedenstående sponsorer:

- Tuborgfondet
- Trælåsten i Helsingø, Nørretoftevej 1
- Lokalbanken, Rundinsvej 4
- El.Installatør Bent Storgaard, Bymosevej 2
- Q8 Helsingø v/Hans Bentzen, Frederiksborgvej 41
- HL Ejendomsservice v/Henrik Larsen, Ahornvej 18
- Kvickly, Frederiksborgvej 20
- E. Mortensen & Søn A/S - VVS og ventilationsteknik, Rundinsvej 50
- Ramløse Installationsforretning ApS v/Willy Fendt Hansen, Søkrøgevej 32, Ramløse
- Tømrermester Bent Drifte A/S, Vestergade 43
- B.M. Grafik v/Bent Madsen, Møngevej 1, Vejby
- Unibank A/S Helsingø Afdeling, Østergade 7
- Falck Redningskorps, Helsingø
- Carl Frederik Iversen, Vestergade 1
- UgePosten - Helsingø, Græsted, Gilleleje
- Flügger Farver v/Jenny Jørgensen, Birkedalsvej 6
- Bruun's Optik v/Michael Bruun, Vestergade 21
- Helsingø Kommune
- Stougaard - din tøjmand, Vestergade 7
- WICTOR grafisk produktion, v/Søren Wictor Palner Møngevej 1, Vejby
- Statsaut. ejendomsmægler Kirsten Svendsen, Østergade 3
- Helsingø Rejsebureau v/Lise-Lotte Edelskov, Frederiksborgvej 4
- 2-Tal Radio & TV, Østergade 6
- Den Danske Bank, Østergade 8-10

DE STØRRE FORRETNINGER I HELSINGE.

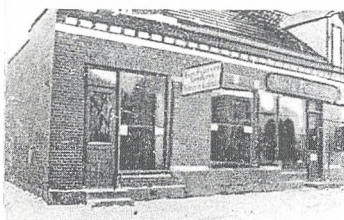
*VETT OG WESSELS
UDSALG.*

*CARL. SØRENSEN.
URMAGER OG GULDSMED.
TEF.115.*

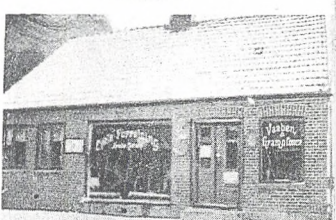
*SIGNE OLSEN.
MODE OG BRODERI.
TEF.114.*

*HANS PETERSEN.
SNEDKERFORRETN. TEF. 79.*

*M. SKIBSTED -- ENESTE
SPECIALFORRETNING I
HERREEKVIPERING. TEF.96.*

*CHR. NIELSEN.
CYKLEFORRETNING.*

De større forretninger i Helsinge, ca. 1915

Vett og Wessels udsalg, Østergade 10

Carl Sørensen, Urmager og Guldsmed, Vestergade 1

Signe Olsen Mode og Broderi, Østergade 31

Hans Petersen Snedkerforretning, Østergade 28

M. Skibsted Herreekvipering, Vestergade 7

Chr. Nielsen Cykleforretning, Østergade 16

Brikker fra en svunden tid

- en bog om erhvervslivet i Helsingø

Samlet og bearbejdet af:
Tommy Seier

Udgivet i anledning af Helsingø Erhvervsforenings 25 års jubilæum

Brikker fra en svunden tid

*Udgivet i anledning af
Helsinge Erhvervsforenings
25 års jubilæum 26. februar 1998*

1. udgave, 1. oplag.

*Foto på omslag:
Helsinge Hotel & Kro, Vestergade 9
Helsinge Herre-Ekvipering, Vestergade 7
Østergade 15, 17, 19
Axelhus, Vestergade 1
P. C. Christensen, Østergade 18
Reiters Farve & Tapet, Østergade 11
Nejlinge Købmandshandel*

*Fotos til bogen er venligt udlånt af:
Lokalhistorisk Arkiv,
Allan Rasmussen,
S. A. Pedersen,
Børge Schiermer,
Hans Mortensen,
Poul Erik Thomsen,
Carl Frederik Iversen,
Tommy Seier,
Helsinge Brugsforening,
Mogens Reiter,
Verner Bak Madsen,
Leif Haagensen*

*Sats, repro og grafisk tilrettelægning:
WICTOR grafisk produktion, Vejby
Telefon: 48762070*

*Tryk:
BM Grafik, Vejby
Telefon: 48705200*

*Omslag:
Sebastian Sejer, Arne Møller & Partners*

Udgiver Helsinge Forlaget 1997

ISBN 87-87578-06-09

Indholdsfortegnelse

Brikker fra en svunden tid

Forord

Af Tommy Seier 7

En farvehandlers tilbageblik

Af Mogens Reiter 9

Tuborg og Kongens Bryghus i Helsingø

Af Hans Mortensen 13

Helsingø Apotek

Af Børge Schiermer 19

Helsingø Brugsforening

Af Tommy Seier 23

Historien om Axelhus

Af Carl Frederik Iversen og Bent Nielsen 29

Trælastens historie

Af S. A. Pedersen 35

Helsingø Boghandel – vort bagland

Af Henny og Verner Bak Madsen 43

Advokaterne i Helsingø

Af Kai Comadsen 49

Helsingø som jeg husker det

Af Mogens Reiter 51

Nejløge Købmandshandel

Af Tommy Seier 67

Urmageri i Helsingø

Af Leif Haagensen 73

Hvad man dog sagde

Af Mogens Reiter 75

Regnbuen i Helsingø

Af Tommy Seier 77

I 1998 fejrer Helsinge Erhvervsforening sit 25 års jubilæum.

Som en markering af jubilæet blev det besluttet, at der skulle udgives en bog om erhvervslivet i Helsinge gennem tiderne.

For at gøre bogen så spændende som mulig, blev en lang række erhvervsdrivende opfordret til at skrive en historie.

Nogle sagde heldigvis straks ja, og resultatet kan du læse her i bogen.

Når bogen hedder »Brikker fra en svunden tid«, er det fordi, der kun er tale om ganske få brikker fra det store puslespil, som historien om erhvervslivet i Helsinge indeholder.

Hvis man skulle samle hele puslespillet, og finde alle brikkerne, ville det blive til mange bøger.

Der er uden tvivl læsere, som undrer sig over, hvorfor netop den person eller den virksomhed ikke er nævnt.

Dette skyldes, at der kun er tale om brikker. De enkelte forfattere har haft helt frie hænder til at skrive om hvad, og hvem man havde lyst.

Det er vigtigt at understrege, at denne bog kun er brudstykker af erhvervslivets udvikling i Helsinge, men bogen kaster trods alt lys over en del af udviklingen.

Bogens forfattere er alene ansvarlige for deres bidrag.

En stor tak skal lyde til alle, der har brugt tid og energi på at give sit store eller lille bidrag til bogen.

Tak til Mogens Reiter, Hans Mortensen, S. A. Pedersen, Børge Schiermer, Henny og Verner Bak Madsen, Kai Conradsen, Leif Haagensen, Carl Frederik Iversen og Bent Nielsen for gode og spændende tilbageblik.

Tak til Lis Thomsen, Birgit Krøyer, Helle Lorenc og Gitte Buchberg fra Informationscentret, som både moralsk og praktisk har medvirket i forløbet.

Tak til Hanne Westphal, for kritisk korrekturlæsning og gode råd undervejs.

Tak til Simon Steinfeldt fra Lokalhistorisk Arkiv, for hjælp omkring valg af billeder.

En stor del af billederne i denne bog har aldrig tidligere været trykt.

En særlig tak, for uvurderlig hjælp og støtte skal lyde til Allan Rasmussen fra Willys Radio.

Allan har, med sin store lokalhistoriske viden, bidraget med væsentlige oplysninger til bogens dokumentation.

Han har med stor velvillighed læst korrektur, og medvirket særdeles aktivt for at få alle historiske navne, årstal, vejnavne og numre så rigtige som muligt, ligesom mange af bogens billeder er fra Allans store billedarkiv.

En tak skal også lyde til de mange mennesker, der på den ene eller anden måde er kommet med gode idéer, rettelser eller nye emner.

Endelig skal lyde en stor og varm tak til de mange sponsorer, der med deres økonomiske hjælp, har været medvirkende til, at bogen overhovedet kunne udkomme.

God fornøjelse med læsningen, og held og lykke på din vej til selv at finde endnu flere brikker, til det store puslespil om erhvervslivet i Helsinge.

Helsinge i november 1997

Tommy Seier

En farvehandlers tilbageblik

Af Mogens Reiter

Min bedstefar, malermester C. Th. J. Jensen, blev født i 1847. I en alder af 27 år etablerede han sig som malermester i Helsingør i 1874.

En malerforretning, og mange andre butikker iøvrigt, er opstået på een af to måder.

Enten opstod den ved, at en købmand ude på landet efterhånden fik nogle malervarer ind og lavede en egentlig farveafdeling, eller også opstod den ved, at folk kom ved værkstedsdøren for at købe malervarer.

I vort tilfælde var der efterhånden så meget salg ved værkstedsdøren, at min far, sammen med min bedstefar, startede en farvehandel nede i hovedhuset (forhuset, som blev bygget i 1912), og siden 1924 har der været farvehandel på denne adresse.

Det er tankevækkende, at der således har været malerforretning på samme adresse i 123 år.

For en ordens skyld skal jeg dog nævne, at der i starten også var en viktualieforretning i ejendommen, som blev passet af min mor.

Derudover har der i butikken ligeledes været solgt køkkenudstyr, legetøj, tobak og lotteri.

Min far, Georg Reiter Jensen, overtog farvehandelen i 1924. Han døde i 1966.

Herefter overtog jeg forretningen Østergade 11.

Det med at stå i forretning var ikke noget for mig, jeg ville hellere arbejde ude i marken med maling en gros for firmaet Sadolin & Holmblad.

Jeg har altid bedst kunnet lide opsøgende arbejde, jeg har ikke været diskens mand. Jeg kunne sagtens ekspedere og snakke med folk, men helst fra den anden side af disken.

Jeg havde i øvrigt samtidig en forretning i Birkerød.

Vi havde derfor en bestyrer til at varetage den daglige drift. Han var tidligere medarbejder i min svigerfars farvehandel på Skagen.

For år tilbage hed forretningen bare G. Reiter Jensen. Man brugte dengang utrolig meget plads på at skrive folks navne på facaderne.

I dag skriver man jo på en butik, hvad den handler med.

Det var tosset, at der skulle stå G. Reiter Jensen hen over hele facaden, så derfor kaldte vi forretningen Reiters Farve & Tæpet. Vi ændrede samtidig butik og facade til et mere moderne look.

Farvehandler G. Reiter Jensen i døren til butikken Østergade 11

*Reiters Farve & Tapet, Østergade 11.
Huset til højre er den gamle telefoncentral.*

I 1981 solgte jeg forretningen til Flemming Kardos, som havde været i lære hos os. Efter et stykke tid kom forretningen til at hedde Profa Farve & Tapet. I dag hedder forretningen Sadolin Farveland, og Leif Thomsen er bestyrer.

Min far, Georg Reiter Jensen, blev opkaldt efter en onkel, der stammede fra Fensmark (glaspuster fra Tyskland), deraf navnet Reiter. Jeg blev aldrig kaldt andet end Reiter, så derfor kunne jeg ligeså godt få ændret navnet. I dag hedder jeg Mogens Reiter.

Vi vil ikke bo på Østergade nr. 13

Dengang min far startede som farvehandler, solgte han malerfirmaet til malermester Kamp Larsen.

Ham vil mange Helsingborgere huske, for han døde i koncentrationslejr. Han havde malerværkstedet oppe bagved Østergade 11.

Jeg er sådan set opvokset i et kollektiv, idet mine forældre, bedstefar, 2 faste, familien Birkstrøm Andersen (urmageren, der havde butikken før Alfred Petersen), alle åbnede deres hjem for mig.

Jeg kom også meget inde hos familien Rohd på telefoncentralen, - der hvor Peiter Olsen i dag har forretning.

I nr. 13 boede Trine Madsen, en søster til gdr. Marius Madsen, Ammendrup.

Farvehandelen lå som sagt i Østergade 11, og jeg kan huske dengang, da man skulle have numre på husene.

Telefoncentralen (frøkerne Rohd) ville ikke bo i nr. 13. Derfor måtte man give et hus bagved nr. 13, så de kunne få nr. 15.

Min bedstefar, C. Th. J. Jensen, havde en

Til venstre Østergade 1, Fru A. P. Olsens benzintank. Slagterforretningen Østergade 3, Schultz's Eftf. Carl Andersen, Til højre Østergade 2, og bagved Centralkroens rejsestald. Ca. 1932/33

stor berøringsflade i Helsinge. I hans omgangskreds var bl.a. murer Sejer, dengang kendt som den unge Sejer, Andreas' far og Tommy's bedstefar.

Sammen med skomager Nicolajsen, garver Rohd og møller Israelsen havde de en kortklub sammen.

Når kortklubben skulle på udflygt, var det vognmand Albæk, der kørte med dem. Han boede på hjørnet af Vinkelvej, overfor bankdirektør Harald Andersen.

Vognmand Albæks kone havde en pige-skole i Helsinge, i købmandsgården, ved Bernhard Olsen i Østergade 2.

Drengene gik i Ammendrup gamle skole.

Kunderne til Reiters Tapet & farvehandel kom langvejs fra. Vi havde bl.a. et meget stort tapetsalg til alle sommerpensionaterne, der jævnligt skulle friskes op.

Efter datidens forhold var det en specialforretning. Man hånedede alt, der var på dåser, man ville have friskblandet maling.

Farvehandleren bekender kulør

Min far fremstillede selv al farven dengang. Materialisten havde alle kemikalierne, så det var jo ingen sag. Når bare man vidste, hvordan man skulle gøre. Det var en helt anden måde at drive forretning på dengang.

Ekspedienten kunne sige, »De kan først få det i morgen, Hr. Reiter er til sognerådsmøde«. Det accepterede kunderne, for far havde en god kundekreds.

Han var iøvrigt en ivrig radikal, og Aage Hald Pedersen (lokalredaktøren på Frederiksborg Amts Avis) skrev engang: »Farvehandleren bekender kulør«.

Hald Pedersen var selv detailhandler, idet han, ved siden af avisskriverierne, drev en papirhandel på Østergade 21, hvor han, udover aviser og blade m.m., også solgte tobak.

Min far var i mange år formand for Helsinge Håndværker & Handelsforening, og var, sammen med købmand Dohn og manufakturhandler Jacob Nielsen initiativtager til at få bygget Teknisk Skole i Nygade.

Inden den blev bygget, foregik undervisningen i fru A.P. Olsens hus Østergade 1 (nu nedrevet). Faktisk hed hun Helga Olsen, men alle kaldte hende for fru A.P.

Dette smukke gamle hus lå lige op ad gadekæret. I huset var der desuden Tuborg depot, benzintank med Shell benzin og en masse høns.

Fru A.P. Olsen var en meget aktiv kvinde, og kom, som den første kvinde i Helsinge, i Sognerådet. Fru A.P. Olsen stiftede bl.a. Ungdomsskolen i Helsinge.

Krigen mod de andre byer

Jeg husker endnu den første gang, man fik juleguirlander i Helsinge.

Det var en stor begivenhed. Mange steder sagde man, at der var ingen by, der var så flot som Østergade og Vestergade i Helsinge.

Det var noget af det, handels- og håndværkerforeningen lavede.

Bestyrelsen mødtes og gik med rundt for at tænde guirlanderne en ad gangen.

Jeg husker også håndværkerforeningens juletræ, 4. juledag, hvor alle i byen var med, og hvor Sejer brødrene sang for på alle sangene.

Der var jo, også dengang, lidt »krig« i forhold til de nærliggende byer.

Helsinge har f.eks. aldrig kunnet bruge Hillerød.

Min far blev en dag budt velkommen i Hillerød, hvortil han svarede: »Hvorfor det? Jeg kommer ikke til Hillerød, jeg havde bare et ærinde hos mine svigerforældre. Vi har jo selv en by derhjemme.«

Nærliggende byer har altid konkurreret mod hinanden.

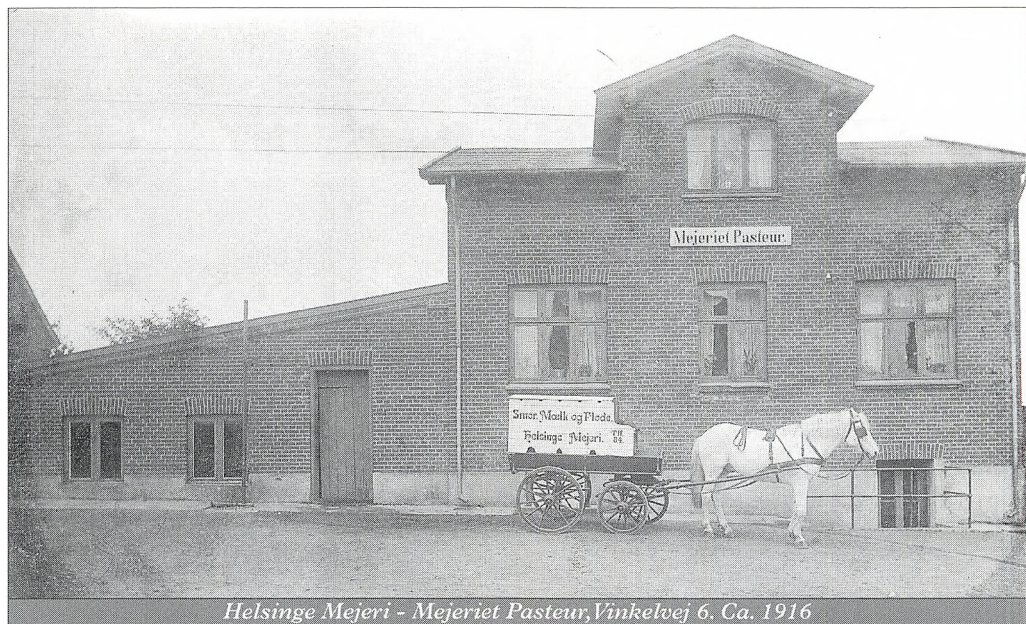
En Hillerød klub ville heller aldrig kunne starte en Lionsklub i Helsinge. Det skulle der en Birkerødklub til. Helsinge ville heller ikke kunne starte noget i Græsted.

Sådan er byernes indbyrdes konkurrence. Det har man altid kunnet mærke.

Kæder er nutidens erhvervsfællesskab

I min tid, og i 30'erne, da jeg var dreng, var det indehaveren, der selv drev butikken.

I dag, er der kun ganske få, der selv ejer deres butik.

Helsingør Mejeri - Mejeriet Pasteur, Vinkelvej 6. Ca. 1916

Det er trist, for overskudet i butikkerne går jo udenbys. Alligevel vil man gerne have handelen i byen, fordi man jo bl.a. kan beskæftige noget personale. Det kan man idag også se på Erhvervsforeningen. Det er utroligt svært at få nye medlemmer. Ejereren af butikken bor måske i en anden by, og er derfor ligeglad med, hvad der sker i Helsingør.

Kæder er nutidens erhvervsfællesskab

Mange konservative forretningsfolk kunne ikke døje andelsbevægelsen, som udsprang fra de Radikale og fra Venstre. Andelsbevægelsen var datidens erhvervsfællesskab, hvor bønderne startede med et andelsmejeri.

I Helsingør havde vi jo både andelsmejerier (Helsingør mejeri, Kilevæld, og Ørekilde Mejeri) og flere andre andelselskaber.

I dag er erhvervsfællesskabet forretninger som Matas, Sadolin, Favør, Profil optik, Skoringen, Kvickly og mange andre.

Nogle forretninger er ovenikøbet ejet af den fabrik, der leverer varerne, og nogle steder er det fabrikkens navn, der står på facaden.

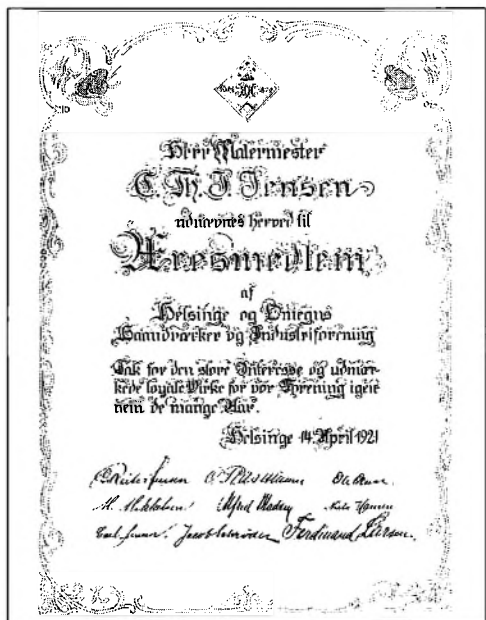
I gamle dage sagde man: »Vi skal hen og købe sko hos Nicolajsen«.

Vi måtte gerne købe hos ham, og han hos os, for man ville jo helst dengang handle i byen.

Det var nærmest flovt at komme med toget med poser udenbys fra. Gjorde man det, kunne man mærke at folk kiggede.

Selv en ivrig konservativ, der forbandede andelsfællesskabet langt væk, kan i dag se, at det er nødvendigt med et erhvervsfællesskab for at kunne eksistere.

Man er nødt til at afgive lidt af sin selvstændighed, for at blive ved med at være selvstændig.

Endvidere serveres øllet hos:

Hr. gæstgiver A. Hansen, Helsingø

Hr. gæstgiver R. Nielsen, Helsingø.

Der er igennem tiderne givet næringsbrev til nedenstående personer som ølhandler i Helsingø:

1867 Brygger P C Larsen

1891 Ole Petersen, Bryggergården, Tofte

1896 Tuborgs Bryggerier i Esbønderup

1906 Carl E. Jensen, Østergade 24

1907 Hans Chr. Andersen,
samme adresse.

Depoter i Helsingø

I 1896 fik Vilhelm Kaa depot for Kongens Bryghus med lager i kælderen Østergade 27 i Helsingø.

I 1905 havde han følgende annonce i vejviseren:

*»De forenede Bryggeriers forskellige
Hvidtøls- og Skibstølsorter,
Maltextrakt, Maltøl, ægte Krone Øl,
Export Dobbelt Øl, Krone Pilsner,
Alliance Porter«.*

Kaa drev depotet til 1918. Derefter havde han tobakshandel i Østergade 23.

Niels Jensen drev Tuborg Depotet til 1912, og derefter overtog Jens Peter Larsen depotet, som han havde til sin død i 1917.

Han drev det fra Østergade 1, (bygningen er i dag revet ned).

Pr. 1/1 1918 overtog Morten Mortensen forhandlingen af både Tuborgs og Kongens Bryghus' produkter på samme adresse.

Morten Mortensen døde i 1951, og herefter drev jeg depotet. Først fra Vinkelvej 17, og derefter fra 1975, fra Smedevej 7.

I 1980 solgte jeg depotet til Steen Johansen.

Øl i »løs vægt« var billigere

Distriktet var dengang fra Ramløse i vest til Dronningmølle, Havreholm og Plejelt i øst.

I 1943 blev distriktet delt, og der blev oprettet et nyt depot i Gilleleje.

Helsingø depotet dækkede herefter den nuværende Helsingø Kommune og Rågeleje.

I 1918 var der fem heste på depotet, deraf var det ene spand med kuske udelukkende beskæftiget med detailsalg på landet.

Salget til gårdene var næsten udelukkende Hvidtøl og Skibstøl.

Øllet solgtes i træankre med henholdsvis 1/8 tønde (17 pletter = 16 1/2 liter) og 1/4 tønde (33 liter).

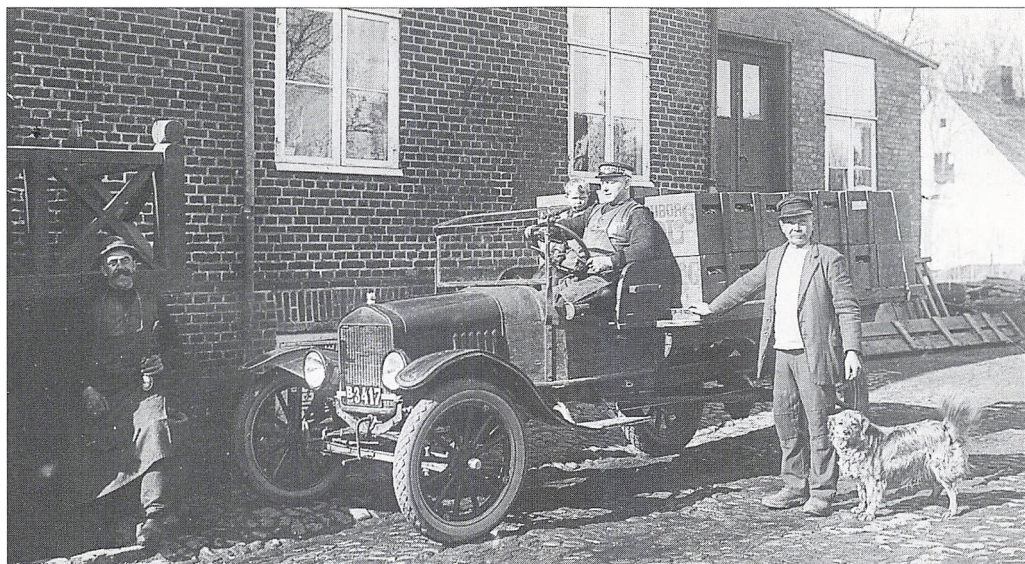
Der blev også tappet flaskeøl på depotet, Hvidtøl og Skibstøl. Det skete i kælderen på Østergade 1.

Bajersk Øl og sodavand førtes i »Bryggeriets originale aftapning«.

Fra 1925 blev alt flaskeøl tappet på bryggeriet.

Morten Mortensen med detailvognen på depotet Østergade 1 i 1921

Fra depotet Østergade 1 (A. P. Olsens hus). Siddende ved rattet: Morten Mortensen, drengen ved siden af er Hans Mortensen. Manden stående til venstre er ølkusk Jørgen Petersen. Manden med hunden er Ferdinand Schultz, som var hjemmeslagter og bødker

Der var også detailsalg på depotet. Her kom bl.a. de omkørende handlende, f.eks. bager, slagter, fiskemand og andre, og købte deres formiddagsbajer.

Nogle af bønderne hentede selv deres øl, når de alligevel var i byen for at forrette deres indkøb.

Henimod aften kom konerne eller børnene fra byen med deres spand, og købte 1 eller 2 pottes øl. De kom næsten hver aften for at få frisk øl, og tillige var øllet i »løs vægt« billigere end flaskeøl.

Der var flere kvaliteter på anker, Hvidtøl nr. 1, 2 og 3, og Skibsøl nr. 1 og 2.

På større gårde var det almindeligt, at man købte nr. 1 til husholdningen og nr. 3 til karlene.

Det var dengang skik og brug, at karlene på gårdene havde fri adgang til øllet.

I 20'erne og 30'erne besøgte engrosvognen kunderne på faste ugedage, efter at man, dagen før, havde telefoneret til kunderne for at modtage deres ordre.

Udvalget var stort. Der var 28 forskellige at vælge imellem.

Drengene drejede hjulet

Især Hvidtøl var en stor handelsvare. Hjemme drak man højest en pilsner til søndagsfrokosten, og måske en enkelt den aften, man spillede kort. Derimod var der altid Hvidtøl på bordet til måltiderne.

På restaurant eller til fester derhjemme drak manden som regel en pilsner, medens konen fik en dobbeltøl (en særlig god hvidtøl).

Det var ikke passende, at kvinder drak stærkt øl.

Købmanden og kromanden opbevarede øllet i kælderen, så købmanden måtte mange gange om dagen op og ned ad trappen.

Ølmanden skulle altid sætte de nye kasser bagest, så der altid var kælderoldt øl.

Depotet fik øllet leveret fragtfrit med jernbanen, og man holdt samme priser over hele landet.

Det skete dog af og til i 20'erne, at Kongens Bryghus leverede øllet pr. bil.

Det var en stor 4 tons lastvogn med faste gummiringe. Den måtte kun køre 12 km i timen.

Højre forhjul var, med et kabel, forbundet til et sladreur, der på en papirstrimmel fortalte, om vognen kørte eller holdt stille. Hvis chaufføren ville have et ekstra hvil, løftede han hjulet med dunkraften, og vi drenge drejede så hjulet rundt.

Farten kunne ikke aflæses på papiret.

I 1921 anskaffede Tuborg depotet den første bil, en Ford T. Den var på luftringe og måtte laste 990 kg.

I stedet blev det ene spand heste solgt, så nu var der tre heste og en bil.

Et par år senere var der 2 biler og en hest. Den sidste hest blev solgt i 1932.

Isvintrene var hårde ved øllet

1930'erne var handelsmæssigt en stabil periode, der kom efterhånden gang i arbejdspladserne, og der kom lidt flere penge mellem folk, og det gav øget omsætning. Detailsalget på depotet sluttede i 1935, og i samme tidsrum var den del af omsætningen flyttet ud til de små forretninger i omegnen.

Vejene var blevet betydeligt bedre at køre på, da næsten alle efterhånden var tjærede.

Vejen til Hillerød var blevet bredere, og ført uden om Kagerup, og vejen fra Hillerød til København var brolagt.

Bilerne var blevet større, så nu hentede man selv øllet på bryggeriet, og depotet tjente derved banefragten.

Men så i september 1939 brød 2. verdenskrig ud. Benzinen blev rationeret, så det blev nødvendigt at købe et spand heste igen, og på denne måde spare lidt på benzinen.

Samtidig begyndte vi igen at modtage øllet fra jernbanen.

Da Danmark blev besat, i april 1940, blev benzinrationen sat ned til 40 l. om måneden for en lastbil (personbilerne havde fået inddraget nummerpladerne), så derfor prøvede man at supplere med »sort«.

»Sort« var en blanding af stenkulsnafta og solarolie, og når man brugte det, røg vognen som et damplokomotiv.

For at spare så meget som muligt på benzinen, kørte den ene mand med lastvognen til Gilleleje eller Tisvilde, hvor han parkerede.

Den anden ølkusk kørte samme tur med hestevognen, og så foregik distribueringen ellers fra hestevognen. Sådan arbejdede man, indtil lastbilen var tømt, og lastet igen med tom emballage.

Herefter kørte begge retur til depotet.

Det var meget vigtigt med de tomme flasker, for uden flasker, intet øl. Også ølkapslerne blev genbrugt.

Hestene klarede kulden - hvad med øllet?

I 1942 slap benzinen helt op.

Herefter måtte vi så enten bruge gasgenerator, eller anskaffe et spand heste mere.

Vi valgte det sidste.

Øllet var rationeret til 55% af 1939 rationen, men der var ekstra tildeling til tørvemoserne.

I 1943 besluttede bryggeriet at lave om på depoterne, og det resulterede i, at der blev oprettet et nyt depot i Gilleleje.

Nu kunne vi så sælge det ene spand heste igen, det var nok med et spand.

I isvintrene under krigen var det besværligt at køre på grund af den megen sne og frost. Hestene klarede fint kulden, men det var straks værre med øllet.

Når det frøs 15 til 20 grader, måtte vi pakke øllet godt ind, intet måtte gå til spilde.

Trafikken på vejene var jo minimal, så det var faktisk muligt i to måneder, under isvinteren i 1941/42, at køre øllet ud på en stor slæde med hest foran.

I 1946 anskaffedes en ny generatorbil, og kørslen med øl blev nu klarert med denne bil samt en hest. Efterhånden blev ølrationerne lempet, og i 1950 var de helt ophævet.

Tilladelse til at køre på kommunevejene

I 1951 døde min far, Morten Mortensen, efter at have drevet depotet i 33 år.

Fra 1918 til 1936 lå Tuborg depotet på adressen Østergade 1, og efter 1936 på Vinkelvej 17, i en nybygget lagerbygning.

Det var iøvrigt noget nyt med et lager i almindelig jordhøjde.

Det havde hidtil været en selvfølge, at man opbevarede øllet i en kælder. Fra kælderen skulle man først sætte kasserne op i lemmen. 6 kasser ad gangen.

Derefter skulle man op i gården for at læsse kasserne på vognen, og så i kælderen igen, osv.

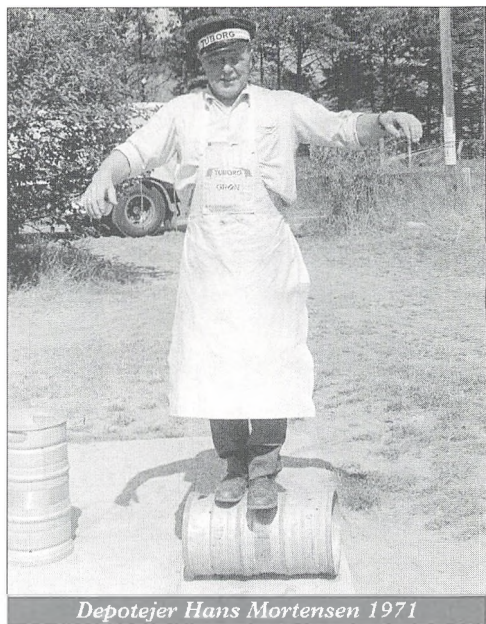
Nu havde man kasserne stående på en rampe, og kunne læsse dem direkte over på lastvognen.

Efter min fars død, i 1951, overtog jeg depotet. Det var ved at blive normale tider ovenpå krigsårene. Næsten alle rationeringer var ophørt, og der var kommet gang i byggeriet. Industrien fik igen råvarer, så der kom penge i omløb.

Det kunne også mærkes på ølsalget, så omsætningen af øl steg i 50'erne til det dobbelte.

Drikkepause ved Halfdans Hjørne i Vejby 1960. Fra venstre: Mogens Hansen, Poul Mortensen (Poul Tuborg), Per Mortensen, Halfdan Hansen og Hans Mortensen

Depotejer Hans Mortensen 1971

Hesten blev solgt, og erstattet af en varevogn, og generatorvognen byttet til en større, der igen efter et par år blev skiftet til en 5 ½ tons lastvogn. Den havde en totalvægt på 8 tons.

Når en vogn var så stor, skulle man have tilladelse til at køre på kommunevejene.

Det blev også almindeligt, at kvinderne fik kørekort, så når jeg kørte med lastbilen, og handlede, kom min kone bagefter med varevognen, og passede regnskabet.

I sommertiden havde vi tillige en medhjælper.

Da vi nåede 60'erne, havde vi fået 2 lastvogne og en fast medhjælper hele året.

Efterhånden begyndte pladsen på Vinkelvej at blive for trang, så lageret måtte bygges næsten dobbelt så stort.

Bryggeriernes »kamp«

Helsingø voksede stærkt, og sommerhuse i massevis blev bygget. Ferierne blev længere. Flere og flere fik bil, og holdt week-end i sommerhuset, og det gav salg til både købmanden og ølmanden.

Vi måtte derfor snart udvide med en vogn og en medhjælper mere.

Distributionen havde også forandret sig. Fra midt i 50'erne var man holdt op med at telefonere efter kundernes ordre.

Nu var vognene så store, at man kunne læsse et passende sortiment hjemmefra.

Kunderne begyndte at opbevare øllet i bagbutikken, eller endda inde i selve forretningen, i stedet for i kælderen.

I butikslokalerne blev det derfor i disse år en »kamp« imellem de forskellige bryggerier, om hvem, der fik den bedste placering af produkterne.

Da salget i 60'erne var steget til det dobbelte, fik vi igen brug for mere plads.

Mere plads

Nu var der ikke mere plads på Vinkelvej.

Vi beskæftigede på det tidspunkt, udover mig selv, 2 faste mand og 2 sommermedhjælpere, som ved hjælp af 3 lastvogne, 1 varevogn og 1 gaffeltruck sørgede for, at varerne kom ud i butikkerne.

Vi købte en grund, og byggede et stort og dejligt lager på Smedevej i Helsingø. Bygningen blev indviet i 1975.

I 1980, da jeg havde haft depotet i 29 år, og det havde været i familiens eje i over 60 år, stoppede jeg, og overdrog depotet til min førstemand Steen Johansen, der efter 5 år også overtog Hillerød depotet, og drev begge depoter fra Hillerød.

Helsing Apotek

Af Børge Schiermer

Helsing Apoteks første apoteker var Alfred Meinecke Pirtzel, som fik bevilling den 26. november 1901.

Før denne tid lå de nærmeste apoteker i Esbønderup og Frederiksborg (Hillerød).

Hvis man ikke havde mulighed for at nå et af disse apoteker, måtte man kontakte Helsing's eneste læge.

Den første læge var Christian Asp.

I efteråret 1859 åbnede Heerfordt sin lægepraksis, men det var vanskeligt at holde på lægen, da der ikke fandtes en passende bolig.

Før denne tid var det normalt, at man brugte de såkaldte »kloge mænd og koner«.

Man startede derfor, blandt byens borgere, en indsamling, og, med støtte fra sognerådet, fik man samlet kapital nok til at bygge det nuværende lægehus i Vestergade nr. 17.

Lægehuset blev indviet i 1862.

Efter jernbanens forlængelse til Helsing i 1897 var der behov for et apotek, og der var flere, der søgte bevilling til Apotek eller håndkøbsudsalg.

I 1901 fik sognerådet hjælp fra kredsens folketingsmand, Doose, fra Frederiksværk, som fik en ansøgning igennem i ministeriet.

Så blev apoteket bygget

Helsing Apotek blev bygget i 1901/1902, og åbnede den 10. september 1902.

Apoteket lå dengang i det store hvide hus på Østergade 35 b, hvor der i dag er dyrlægeklinik.

Hele byggeriet kostede dengang 12.000 kr.

Alfred Pirtzel drev apoteket indtil 1913, hvorefter Vilhelm Heinrich Hansen Winther overtog, og drev apoteket fra 1913 - 1933.

Theodor Alexander Grabowski blev den næste i rækken. Han startede i 1933, og drev Helsing Apotek indtil 1954.

Den 26. juni 1953 fik Magnus Bach Mortensen bevilling til Helsing apotek, men først den 1. januar 1954 begyndte han som aktiv apoteker i Helsing.

Den 13. juli 1963 fik Børge Arvor Schiermer bevilling til Helsing Apotek, og den 1. oktober 1963 overtog jeg apoteket.

Det at blive uddannet som apoteker var dog ikke helt ligetil.

Efter studentereksamen fra Frederiksborg Gymnasium i 1932 var det uhyre vanskeligt at opdrive decipelpladser. Mere end 80 apoteker blev kontaktet, og alle steder lød der beklagende svar.

Derfor tog jeg fat på et lægestudium, der dog blev af kort varighed, idet een af mine

Et kig (mod vest) op ad Østergade i 1913, med Helsing Apotek (i dag: Dyrlægerne) til højre

Østergade mod øst ca. 1908. Huset til højre er Material Tapet og Farvehandel Frederik Lindemann Østergade 28. Nr. 30 P. C. Christensen (i dag: Møller & Moltved EDB). Bemærk til venstre Helsingø Apotek er endnu ikke opført

studiekammerater fik tilbudt to decipelpladser, og heraf fik jeg så den ene på Trekrøner Apotek i Valby.

Apotekeren var imidlertid af den opfattelse, at dicipeltiden var alt for kort, og jeg måtte derfor først gå to år som voluntør. Det betød, at jeg blev cand.pharm i 1939.

Herefter gjorde jeg tjeneste på flere apoteker, bl.a. 13 år i Hvidovre.

I 1963 fik jeg som tidligere nævnt bevilling til Helsingø Apotek.

Jeg overtog et smukt hus og et veldrevet apotek, så de første år blev ganske nemme for min kone og mig. Vi har igennem alle årene haft et dygtigt og venligt personale. I 1973 havde vi 19 ansatte på apoteket.

I de første år producerede vi i stor udstrækning de fleste af medicinalvarerne. Fabriksmedicinen, som nu dominerer langt den overvejende del af apoteksalget, var kun fremme i mindre omfang. I dag er det ikke længere tilladt at fremstille medicin på apoteket.

Vi moderniserede

Allerede i 1965 følte vi, at tiden var inde til at give Helsingø Apotek en gennemgribende modernisering og »forsønnelseskur«. Udvendig bestod kuren af bl.a. nye garager på

Helsingø Apotek som det så ud efter ombygningen i 1965

Vinkelvej, ny hvid farve på huset (tidligere var det lyserødt), og en hvid sandstensmur med smukke bede foran, ud mod Østergade.

Det store smukke birketræ, som mange sikkert husker, kom således til at stå smukt i det nye bed.

Indendøre skete en større ombygning. En del af apotekets produktionsvirksomhed foregik tidligere i kælderen, men den del af virksomheden blev nu flyttet op i stueetagen. En anden stor nyskabelse i apotekerverdenen var indretning af en afdeling for indlevering af recepter.

Nu kunne folk pludselig tage plads og vente på, at deres medicin blev fremstillet, hvilket gav en langt roligere arbejdsgang på apoteket. Kunderne var meget tilfredse med dette tiltag.

Selve ekspeditionslokalet gennemgik en stor og omfattende modernisering bl.a. med helt nyt inventar.

Bjørn var stor

I mange år havde vi en stor og dejlig hund - en Broholmer - med navnet Bjørn. Når jeg

fortæller om det her i bogen, er det, fordi jeg er overbevist om, at mange Helsingeborgere kan huske hunden. Nu er en Broholmer som sagt en stor hund, endda en meget stor hund, som tilhører den ældgamle doggerace, der også omfatter grand danoisen.

Vores hund var 12 år gammel da, den døde, og vejede 70 kg. Alle aviser skrev om det, idet man mente at det var den sidste af racen i Danmark.

Når vi var ude i byen og lufte Bjørn, var der mange mennesker, der stoppede op, og kiggede, og vi fik os mangan en hundesnak. Den 24. maj 1963 kom Bjørn igen i avisen. Frederiksborg Amts Avis skrev følgende:

»I går rev en stor hund en del af træbeklædningen af slagtermester Poul Olsens forretning i Østergade (24) i Helsingør. Hunden, hvis ejermand var inde i forretningen for at handle, var bundet i den til formålet på facaden anbragte krog. Men da en anden hund passerede på fortovet, gik den tøjrede hund til angreb, og det skete med så kraftigt et ryk, at træbeklædningen røg af.«

Det nye apotek opføres i september 1977, som nabo til det 1. apotek i Helsingør

Vi byggede et helt nyt apotek

Som tiden gik, blev apoteket for lille. Helsingby og oplandet voksede kraftigt, og det betød flere og flere kunder på apoteket.

I september måned 1977 kunne vi med meget stor glæde tage et helt nyt apotek i brug. Huset blev bygget i den daværende have, og skulle, foruden apoteket, rumme lægehus på 1. sal og privatbolig på 2. sal. Den dag idag bliver huset benyttet, som det blev bygget i 1977.

Et apotek må ikke holde lukket på en hverdag, så derfor var det et stort projekt at flytte alle de mange tusinde piller og øvrige medicamenter over i det nye hus. Det gjorde vi i week-enden den 17. og 18. september, og mandag den 19. september kl. 10.00 kunne vi så indvi det nye hus.

Et af byens helt store debattemner i forbindelse med det nye apotek var det store birketræ, der stod på Østergade.

Læserbreve, diskussioner og vrede borgere gjorde deres for at træet kunne få lov til at blive stående. Det kunne ikke lade sig gøre, så træet måtte til sidst lade livet.

Jeg fik desværre kun selv mulighed for at nyde det nye apotek, i ca. 6 år, idet loven foreskriver, at man kun må virke som apoteker, til man fylder 70 år, men jeg havde nu mere end 20 gode år på Helsing Apotek. Jeg sluttede 5. januar 1984.

Per Suhr fik bevilling til Helsing apotek den 25. november 1983, og overtog apoteket den 5. januar 1984.

I dag drives Helsing Apotek som en moderne og effektiv virksomhed, og stadigvæk med mulighed for at købe næsten alle slags medicamenter.

Redigeret af Allan Rasmussen og Tommy Seier

Helsinge Brugsforening

Af Tommy Seier

Helsinge Brugsforening har, for både Helsinge og byens indbyggere, altid været en butik, man har været stolte af. Når man kom ud i den store verden, kendte folk ofte Helsinge som byen med den store Brugsforening. »Jamen, er det ikke jer i Helsinge, der har Danmarks største Brugsforening?« sagde folk, og så var man, på brugsens og byens, vegne ikke så lidt stolt.

Men hvordan, og hvorfor, kom der i det hele taget en brugsforening i Helsinge ?

I Helsinge Brugsforenings gamle forhandlingsprotokol kan man læse denne korte beretning om starten i Helsinge:

»Efter at forskellige mindre møder var afholdt, og lister havde omcirkuleret, afholdtes der den 2. februar 1906 et større møde i Helsinge, hvor gårdmand og repræsentant Rasmus Nielsen, Ølstykke, og formanden for Søborg brugsforening, Laurits Jørgensen, Ferle, var tilstede for at give oplysninger og vejledninger med hensyn til den, i Helsinge, påtænkte forbrugsforening.«

Efter dette mødes slutning afholdtes en konstituerende generalforsamling, hvor det vedtoges at oprette en brugsforening i Helsinge. Den oprettedes som led af »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger« - FDB - og indordnedes under denne. Det blev vedtaget, foreløbig at antage cigarhandler Kjeld Svegaard som uddeler, og at uddelingen skulle foregå fra denes lokaler, Østergade 36.

I løbet af februar 1906 åbnede den nye forening så sin første butik. Et værelse på loftet over Svegaards forretning, og her kunne de, på daværende indtegnede ca. 20 medlemmer, så begynde at gøre deres indkøb.

Den nyvalgte bestyrelse lagde selv penge ud til indkøb af inventar og varelager, og bestyrelsens foretog selv vareindkøb i kraft af forretningsføreren.

Alle pengesager skulle afleveres til kassereren. Uddeleren skulle jo blot dele varerne ud.

Sådan var det overalt i landet, ikke blot i Helsinge.

Helsinge Brugsforening blev bygget

Kun ca. 2 måneder efter åbningen indkaldtes den 9. april 1906 til ekstraordinær generalforsamling, hvor bestyrelsen fik bemyndigelse til at købe en byggegrund på et passende sted, at lade de, til en brugsforening, nødvendige bygninger opføre, og at antage en uddeler.

Bestyrelsen besluttede sig herefter for at købe en byggegrund på 4000 kvadratalen á 40 øre, og her opførte man så i løbet af sommeren den bygning på Vestergade 12, der i mange år var rammen om Helsinge Brugsforening.

Den samlede investering var 1.000 kr. pr. medlem, hvilket var mange penge dengang. Det færdige byggeri med grund og det hele stod altså i 20.000 kr..

Til uddelerstillingen var der hele 32 ansøgere, og blandt disse valgte man en mejerist fra Gislev på Fyn, der hed Just Wøidemann.

Den nyantagne uddeler fik en kort uddannelse, i brugserne i Gislev og i Slangerup, samtidig med, at den nye bygning blev færdiggjort. Som medarbejder antog man Kathrine Dahl.

*Helsingør Brugsforening i 1908.
Man kan lige skimte de første tilbygninger bagved hovedbygningen*

Så åbnede Helsingør Brugsforening

Endelig, den 12. november 1906, åbnede så Helsingør Brugsforening på Vestergade 12 i Helsingør (i dag: NAG - Isenkram).

Den nye brugsforening gik godt, og allerede året efter, i 1907, besluttede man at lade et foderstof-pakhus opføre. Dette hus blev kort efter suppleret med et knuseanlæg og hejseværk.

Også medlemstallet voksede støt, efter to års forløb havde man 150 medlemmer. Efterhånden som succesen blev synlig, forsvandt også den modstand og modvilje, som mange borgere havde i den første tid mod den »farlige« forening og det store økonomiske ansvar.

Efter nogle fredelige år med konstant fremgang kom 1. verdenskrig, og på en generalforsamling i december måned 1914 blev det vedtaget at standse tilgangen af nye medlemmer. Det viste sig ret hurtigt at være en forkert beslutning, og i løbet af et halvt år blev beslutningen annulleret.

Faktisk foretog man i disse år en kraftig udvidelse af lagerbygningerne og, trods vanskeligheder og vareknaphed, steg omsætningen fra 925.000 kr. i 1914 til 2.364.000 kr. i 1920. I hele denne periode kunne man give

12% i dividende af butiksvarene. Også medlemsskaren steg, til mere end 1000 medlemmer.

Mårum Brugsforening

Medlemmerne kom nu ikke bare fra Helsingør, men også fra de tilstødende sogne, og i 1919 var der indmeldt 133 medlemmer fra Mårum sogn under forudsætning af, at der blev oprettet en filial i Mårum.

Man købte den ejendom, som købmand Hansen ejede, og her åbnede så den første filial, med Kathrine Dahl som uddeler.

Mårum Brugs lukkede ved årsskiftet 1990.

Også Vejby ønskede sig en filial, men det ville bestyrelsen ikke være med til. Heller ikke i 1924, hvor forslaget blev genfremsat.

Ved 25 års jubilæet i 1931 var medlemstallet steget til 1.975, og disse medlemmer havde i 1930 købt for ikke mindre end 1,52 mill. kr.

Den samlede dividende udbetaling i løbet af de første 25 år var på 1,1 mill. kr.

I 1932 var omsætningen i manufakturvarer af en så betydelig størrelse, at bestyrelsen besluttede at adskille denne del af omsætningen fra den øvrige. Der blev indrettet en særlig manufakturbutik ved siden af koloni-

albutikken. Den første uddeler i manufakturbutikken hed N. P. Jensen, og han var ansat indtil 1970.

I 1933 blev der i bestyrelsen fremsat forslag om ophævelse af det solidariske ansvar. Det blev nu først godkendt i 1934, og herefter måtte foreningen så stille garanti for vareleveringer fra FDB og andre hovedforeninger - en bestemmelse som senere er ophævet.

Sådan er der så meget

Forfatteren Finn Søborg kom umiddelbart efter sin skoletid i lære i Helsingør Brugs, hvor han arbejdede fra 1932 til 1935.

Finn Søborg debuterede i 1950 med romanen »Sådan er der så meget«, og heri beskrev han bl.a. sine læreår i brugsen. Et sted i bogen beskriver han problemerne med hejseværket:

»Arbejdet i brugsen bestod først og fremmest i at ekspedere kunderne, men derudover var der på skift placeret to mand i »bagbutikken«, som det kaldtes. De to mands arbejde bestod dels i at modtage de varer, der kom fra leverandørerne, og anbringe dem på lageret, dels i

at veje de vigtigste varer såsom sukker og mel af i passende portioner lige til at sælge. Dengang fik forretningerne ikke varerne leveret i afvejede portioner; det måtte man selv klare. Sukker ankom f.eks. i 100 kg. sække, som via et hejsesystem blev hejst op på lageret på første sal. Når vi skulle fylde i poser, blev en sæk via det samme hejsesystem hejst ned i bagbutikken via en lem. Hejsesystemet fungerede ved hjælp af en drivrem, som man ved at trække i et reb kunne stramme mere eller mindre. Strammede man for lidt, røg sækken på gulvet, og strammede man for meget for den op i loftet. Det skulle betjenes med en vis finfølelse, og det tog mig lang tid, før jeg beherskede det nogenlunde. De første gange jeg prøvede, røg sækken mod gulvet i en rasende fart, hvorefter jeg i panik hev i rebet, så sækken for til vejrs med tilsvarende hastighed. Så slækkede jeg i panik for meget, og sækken tog et nyt styrtedyk mod gulvet. Mens min kollega i bagbutikken råbte og skreg og bandede og svor, kunne sækken tage en halv snes ture op og ned, hvorefter den til sidst havnede på gulvet med et brag, så den revnede og adskillige kilo sukker fordelte sig ud over

Det samlede personale uden for Helsingør Brugsforening i 1956, med uddeler Robert Wødemann stående som nr. 4 fra højre

gulvet. Det meste af det kunne dog reddes ved hjælp af en kost og et fejlblad uden, at det nogensinde medførte nogen som helst form for klager fra kunderne. Hvad man ikke ser, har man som bekendt ikke ondt af.»

Virksomheden voksede

Just Wøidemann var stadig brugsforeningens energiske og dygtige leder, men efterhånden var virksomheden vokset så meget, at det kunne være svært for en enkelt mand at have ansvaret for alt dette, og derfor indførte man i 1935 forskellige ændringer.

Just Wøidemann blev udnævnt til direktør for alle afdelinger, og hans søn Robert Wøidemann blev ansat som uddeler for kolonial- og isenkramafdelingen i Helsingø.

Der var nu tre udelere (Mårum, manufaktur og kolonial/isenkram), og alle havde dispositionsret indenfor hver deres særlige vareområde.

Besættelsestiden gav også Helsingø Brugsforening en række vanskeligheder. Der var vareknaphed og rationeringer, restriktioner, priskontrol, transportvanskeligheder og meget andet. Det var en særdeles svær tid for alle.

Ved generalforsamlingen i 1945 udtalte direktør Wøidemann, at man havde stort besvær med at fremskaffe de forskellige

varer og surrogater, men endnu større besvær med at fordele dem retfærdigt.

FDB besluttede at nedsætte sin engrosdividende fra 10% til 3% , og dette bevirkede, at Helsingø måtte nedsætte sin butiksvare-dividende til medlemmerne fra 12% til 10% og senere til 7%.

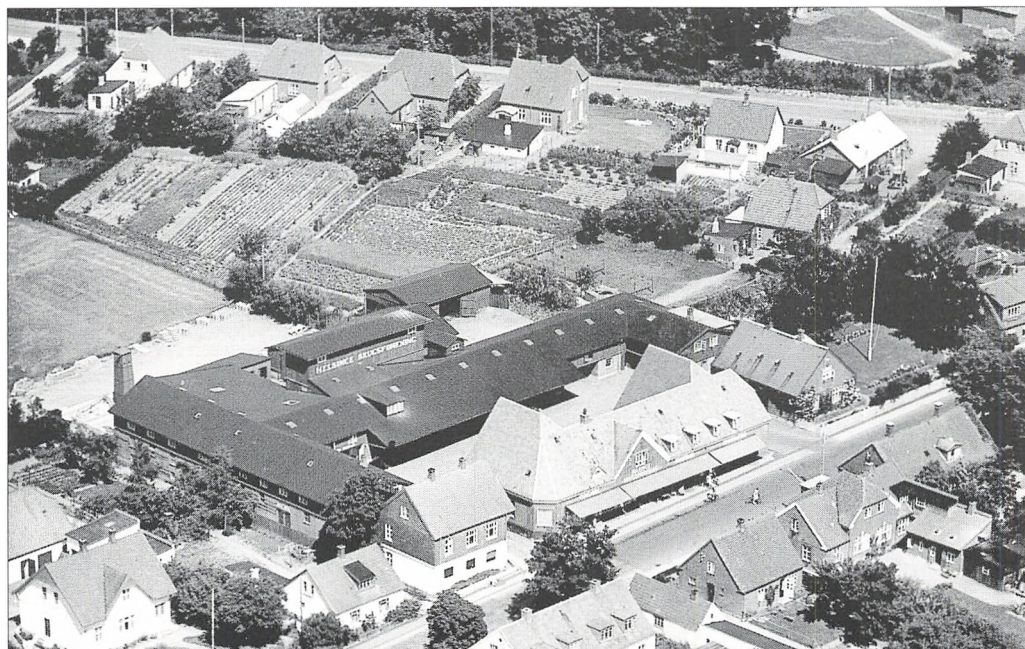
Der var pengeligelighed i landet. Der var jo ikke noget at købe for pengene, og derfor skete der så stor en stigning i indlånsafdelingen, at det blev nødvendigt at stoppe for tilgangen af nye indlånere.

I 1945 foretog man så forskellige reparationer og ombygninger, og derefter gik det ganske godt i nogle år. Efterkrigsårene var svære at komme igennem, men man kunne af tallene i regnskaberne se, at udviklingen gik den rigtige vej.

De glade 60'ere

I 60'erne skete der en udvikling i hele samfundet, som man næppe før havde set tilsvarende. For Helsingø Brugsforening skete der omvæltninger, som nødvendigvis måtte få følger, hvis man ville bevare sin dominerende stilling indenfor områdets detailhandel.

Befolkningen fik større købekraft - Der kom flere biler på gaden - Folk fik mere fritid og længere week-end - der blev bygget flere sommerhuse.

Luftfoto af Helsingø Brugsforening, fotograferet 18. juli 1949

Interiør fra Helsingør Brugsforenings isenkramafdeling i 1956

Helsingør blev herved det naturlige indkøbscentrum for sin del af Nordsjælland og for de store sommerhusområder mod nord-vest, Liseleje, Asserbo m.m..

Denne udvikling stillede nye krav til Helsingør Brugsforening, og i 1963 blev det besluttet at opføre et helt nyt butikshus på 1100 m².

Det kunne ikke ske på Vestergade, hvorfor man fandt en velegnet grund på Frederiksborgvej på 28.806m².

Man var klar over, at grunden var vel rigelig, og derfor blev der truffet aftale med Sognerådet om afståelse af en ikke ubetydelig del af grunden. Her ligger Helsingør Rådhus i dag.

I 1963 var FDB så klar med planerne om, hvordan fremtiden for Helsingør Brugsforening kunne se ud.

Et nyt varehus med mulighed for at forhandle kolonialvarer, manufakturvarer og en del daglige isenkramvarer.

Foderstofafdelingen skulle blive på sin plads på Vestergade, og fra 1. maj 1947 ansatte man medhjælper Willy Jørgensen

som uddeler for grovvareafdelingen.

I den gamle brugsforening skulle der etableres en butik for landmands- og håndværkerisenkram.

Den daglige ledelse af den nye forening skulle forestås af Robert Wøidemann, med N. P. Jensen som disponent i manufakturafdelingen.

Et supermarked på en pløjemark?

Den 2. december 1964 var den nye bygning på Frederiksborgvej 20 klar til indvielse. Man brugte en helt ny byggeteknik, der gjorde, at selve byggeriet af dette store varehus kun tog 3½ måned.

Helsingørs øvrige forretninger var noget skeptiske overfor projektet.

Vidste de nu også, hvad de gjorde. Flytte brugsen ud på noget der nærmest lignede en pløjemark, udenfor byen?

Men flytningen blev en succes. Befolkningen tog godt imod dette store nye supermarked, og allerede i 1967 måtte man bygge til for at få yderligere plads til en udvidelse af varesortimentet.

Indtil 1972 var Robert Wøidemann uddeler, men efter 37 års ansættelse valgte han at overlade jobbet til Kurt Skytte Hansen.

Robert Wøidemann var yderst respekteret og afholdt som uddeler i Helsing Brugsforening. Uanset om man var landmand, direktør eller arbejdsmand, blev man behandlet ens.

Altid venlig, høflig og hjælpsom, men naturligvis også en meget bestemt herre.

Man havde respekt for uddeleren. Wøidemann deltog - også dengang - aktivt i byens erhvervs- og foreningsliv.

Græsted Brugsforening

Succéen på Frederiksborgvej var stor.

I 1971 gik det så godt for Helsing Brugsforening, at man havde mulighed for at gå ind og redde brugsen i Græsted ved en sammenlægning.

Man erhvervede en ny grund i Græsted, og byggede en stor og tidssvarende butik.

Helsing butikken blev stadigvæk besøgt af så mange kunder, at pladsen igen var blevet for trang, og i 1972 kunne man tage en helt ny og anderledes butik i brug.

En butik, der bl.a. indeholdt et butiksareal på 2400 m² og 1700 m² cafeteria, bageri, lager, personalerum m.m..

I 1972 omsatte Helsing Brugsforening for 42 mill. kr. i Helsing.

I 1978 fik man igen ny uddeler. Sigfred Lykke Nielsen blev ansat, og han var uddeler indtil 1982, hvor den nuværende uddeler, Hans W. Hahn blev ansat.

I 1980 udvidede man atter, og nåede nu op på et samlet salgsareal på ca. 4000 m² + lager, kontorer og personalerum, så det samlede areal blev på ca. 6.700 m².

I 1983 var foreningen kommet i en økonomisk/likviditetsmæssig trængt situation på grund af den senest foretagne udvidelse kombineret med en såkaldt discountbølge, der gik hen over landet, med væsentlige reduktioner i det hidtidige indtjeningsmønster til følge.

Dette bevirkede, at foreningen så sig nødsaget til at sælge ejendommen på Frederiksborgvej til Codan, på betingelse af en samtidig lejeaftale af bygningerne.

Bølgerne gik højt, for det var jo ligesom at afgive noget af den selvstændighed, der altid havde rådet omkring Helsing Brugsforening. Helsing Brugsforening er, og bliver, dog stadigvæk den selvstændige forening »Helsing Brugsforening«.

Dette, (også) uanset at FDB gik over til en kædedrift opbygget efter butikernes størrelse, således, at butikken i Helsing blev en Kvikly, og butikken i Græsted en Super Brugs.

Det vil nu nok tage endnu nogle år, før hele befolkningen har vænnet sig til at sige Kvikly.

De »gamle« indbyggere siger den dag i dag, at man lige skal en tur ud i brugsen og handle.

Kilder:

Peter Frank

Helsing Brugsforening 1906-1956

Bøgh-Sørensen

Helsing Brugsforening's

75 års jubilæum 2. februar 1906-1981

Finn Søeborg

Sådan er der så meget

Historien om Axelhus

Af Carl Frederik Iversen med hjælp fra Bent Nielsen

Axelhus, der ligger på hjørnet af Frederiksborgvej og Vestergade, er bygget i 1905. Navnet Axelhus kommer af: »huset i centrum af byen« - »akslen«.

Bygherren var tømrermester og entreprenør L. P. Jacobsen, byens førende bygmester.

På den tid, blev der ikke opført en bygning af betydning i Helsingø, uden L. P. Jacobsen var involveret.

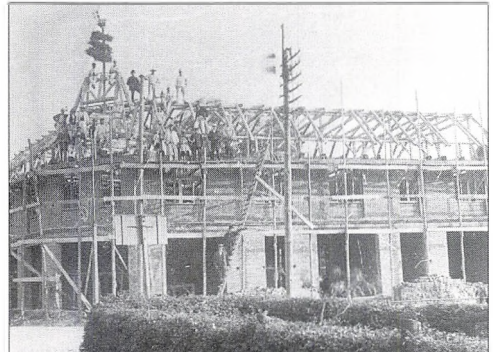
Inden huset blev bygget, var der blot et buskads og et plankeværk, idet jorden hørte til Toglerupgård. (Den bygning, der i dag rummer Stougaard, Willys Radio og Vinhuset)

Efter sigende skulle ejendommen stå på nedrammede egetræspiller, da området engang har været mose i forbindelse med det nuværende gadekær.

Man skulle ikke langt ud af Frederiksborgvej, før man havde udsigt over de nøgne marker, hvor bl.a. Rådhuset og Kvickly i dag ligger.

Den sidste del på Frederiksborgvej – der hvor frisør Dorthe Baltzer i dag har salon – blev bygget på i 1929.

Schou's sæbehus havde brug for mere plads, og Schou's fabrikker tilbød, at hvis de nu financierede udgravning og bygning af

Rejsesilde på Axelhus efter branden i 1911

kælder og stueetage, så kunne Carl Sørensen og Ferdinand Larsen bygge videre i højden.

Sådan blev det, og i dag kan det være svært at se, at der er tale om en tilbygning.

I 1910 eller 11 brændte Axelhus. Man gik meget hurtigt igang med at genopføre bygningen i samme stil som før branden.

I 1912 købte urmager Carl Sørensen og manufakturhandler Ferdinand Larsen ejendommen af L. P. Jacobsen.

Dengang var der følgende butikker i huset: Urmager Carl Sørensen (der, hvor der stadigvæk er urmager). Efter ham kom urmager Jens Chr. Gotfredsen.

Herefter lå cykelforretningen: »Nordsjælland« drevet af mekaniker J. A. Sund.

Axelhus, Vestergade 1 som det så ud i 1940'erne

Schou's sæbehus

I cykelforretningens lokaler kom senere Schou's sæbehus. Bestyreren var frk. S. Engesgaard. Efter hende kom hendes medarbejder frk. Nanna Andersen, (datter af snedkermester Marius Andersen, Vestergade 11).

Nanna Andersen havde sit arbejde i Schou's sæbehus i mere end 50 år. Hun startede som elev i 1919, derefter nogle år som bestyrer, og fra 1933 som indehaver.

Den første lejer af manufakturforretningen var Laurits Emil Due.

I butikken på Frederiksborgvej havde frisørmester Ejnar A. Laursen salon fra 1919. Bagved frisøren var en lille lejlighed, hvor missionær Jørgensen boede.

På 1. sal var der i tyverne en hestehandler. I samme lokaler fik sagfører Svenningsen senere sagførerkontor, (i dag udlejet til FOF og Tænke Tanken), og på 1.salen på Frederiksborgvej havde tandlæge Kaaber klinik.

Imellem alle disse lejemaal var der i huset privat beboelse for hhv. urmager og Ferdinand Larsen.

De resterende rum blev benyttet til tørreløft og pulterum.

På et tidspunkt havde Ferdinand Larsen dyne og fjærlager på en del af loftet.

Fotografisk atelier

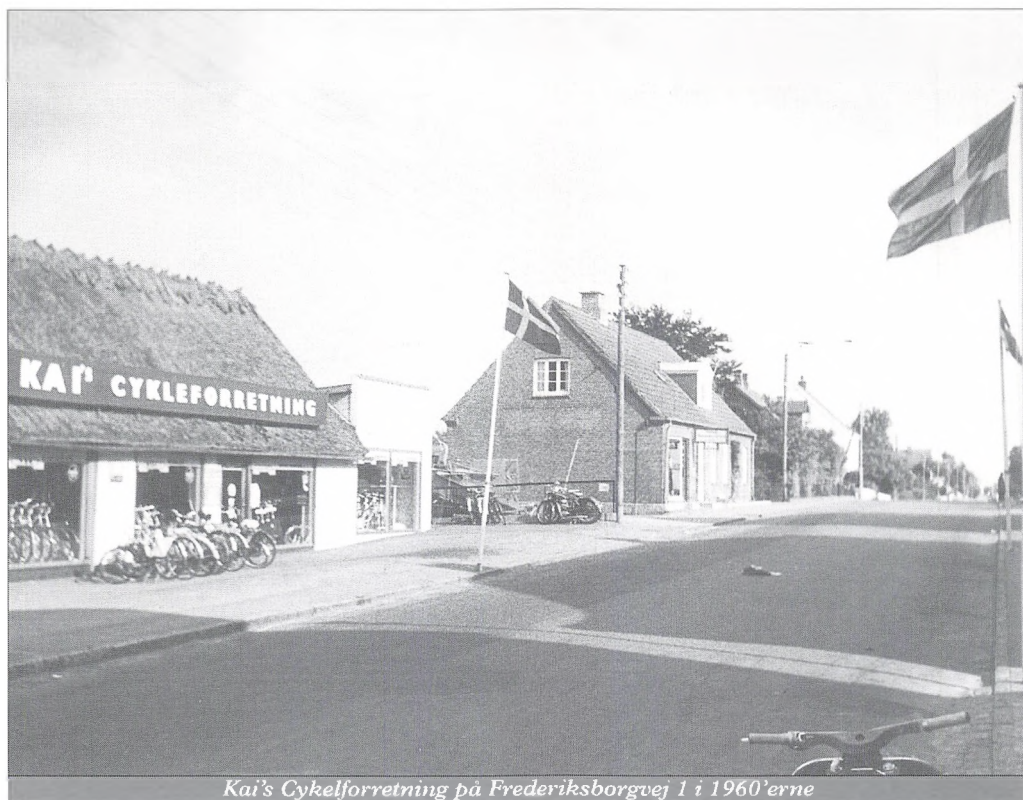
Helt oppe ovenpå var der fotografisk atelier. Først var det fotograf Harald Hansen, som senere solgte til Augusta Bergsøe.

Da Bergsøe døde, var det urmager Johannes Fogh, der fik både atelier og beboelse ryddet. Det var godt nok ærgerligt, at man ikke dengang var mere opmærksom på, hvad der skulle smides ud, og hvad der ikke skulle.

Jeg husker, at nogle af fotografiapparaterne var fremstillet af »Geniet fra Nellerød« Jens Poul Andersen. De havde været meget værd i dag.

Også en mængde gamle glasplader med negativer blev smidt ud. Jeg reddede dog en enkelt kasse, og nogle af disse foto kan ses her i bogen.

Kai's Cykelforretning på Frederiksborgvej 1 i 1960'erne

De vises vist for første gang, siden de blev optaget.

Ovenpå tilbygningen fra 1929, boede først tandlæge Kaaber, derefter tandlæge fru Marquardsen, og senere Kai Hansen (Cykel Kai).

Kai Hansens forretning lå lige overfor på Frederiksborgvej 1, (i dag Café Evergreen). Her solgte man cykler, tilbehør, samt gram-mofonplader (78'ere). I samme hus boede også en træskomager.

En svær start

Det blev en lidt svær start for Ferdinand Larsen, for i 1914 startede første verdenskrig. Ferdinand blev indkaldt til sikringsstyrkerne, hvor han var officiant, en slags befalingsmand. Han var indkaldt i 2 år.

Derfor måtte hustruen Anna Larsen, en ekspedient, samt en lærling drive forretningen. Det var hårde tider, men det lykkedes.

Urmager Sørensen solgte i 1934 forretningen til urmager Johannes G. Fogh, og Ferdinand Larsen overtog Sørensens halvpart i ejendommen.

Urmager Sørensen flyttede til Lyngby, hvor han åbnede en guldsmedeforretning.

Fra Larsen til Iversen

Ferdinand og Anna fik to eller tre børn, der alle døde kort efter, de var blevet døbt. Det var nok derfor, de tog min far (Frederik Iversen), som var en brodersøn til Anna, som plejebarn. Han var 6-7 år, da han kom i pleje.

Far gik i skole på Helsing Skole, hos lærer Galatius, som efter sigende var ret streng. Skolen lå dengang på Ridebanevej 6, (privatbolig idag).

Ferdinand Larsen kaldte sin forretning for »Kontantforretningen«.

Man handlede med al slags tøj, børneherre-, dame- og sengetøj, og indtil 1932, var det udelukkende mænd, der var ansat som ekspedienter i forretningen.

I 1932 blev den første dame ansat, delvis som hushjælp og medhjælp. Hun hed Erna Nielsen, og kom fra et lille husmandssted på Valbyvejen.

Min far kom tilbage til Helsing efter overstået læretid, i en butik i St. Heddinge, på Stevns.

I 1942 blev min far - Frederik Iversen - kompagnon med Ferdinand Larsen.

Ferdinand Larsens første butik i Axelhus: Kontantforretningen

Fru Anna Larsen hed Iversen, inden hun blev gift med Ferdinand, hun var søster til min farfar, derfor hed min far Iversen. De var kompagnoner, indtil Ferdinand døde i 1952.

Herefter kom forretningen til at hedde Ferdinand Larsen's eff. v/Frederik Iversen.

Anna døde 2 år efter.

Jeg startede som bydreng i firmaet i 1952, lige efter jeg var kommet ud af skolen.

HELINGE. FREDERIKSBORGVEJEN

Et kig ud ad Frederiksborgvej mod syd. Til højre Helsing Mølle, og Nordsjællands Bank. Til venstre Frederiksborgvej nr. 9 - H. P. Dahl, hjul og karetmager ca. 1910

Jeg var udlært i 1954, hvorefter jeg kom i civilforsvaret i et par år.

Slipsene hang på en snor under loftet

Udstillingsvinduerne havde dengang lukket baggrund og sider, så man kunne ikke kigge ind i selve butikken ude fra gaden, men udelukkende se de udstillede varer i vinduerne.

Butikken havde fine gammeldags, hvide lamper i loftet, og tøjet hang i to eller tre etager, så man skulle op på en stige for at nå det øverste.

Slipsene hang hen over disken på to store ringe, og kunne sænkes ned over disken, når man skulle ekspedere en kunde. Efter endt ekspedition trak man blot i snoren, og alle slipsene svævede elegant tilbage på sin plads under loftet.

Efter krigen, med deraf følgende varemangel, havde min far været så heldig at få nogle store baller af det, man kaldte stoppegarn.

Det var en stor succes. Folk stod i kø uden for forretningen, så betjenten måtte komme og lukke folk ind i grupper, selv fra Esbønderup Sygehus kom de. Der kunne jo strikkes en god sweater af det.

Gardinerne blev solgt fra

Frisørmester Laursen og missionær Jørgensen boede som sagt der, hvor vi har garnbutik idag.

Da missionæren flyttede, lavede vi lokalet inde bag ved Laursen, om til gardinforretning.

Orla Larsen (Gardin Orla) var ansat hos os i 13 år, men da lejlighed bød sig (i 1972), skilte vi gardinerne ud fra det øvrige varelager, og Orla Larsen købte det hele, og åbnede så sin egen butik i lokalerne.

Det viste sig hurtigt, at han ikke havde plads nok, og derfor åbnede han en forretning mere på den anden side af gaden. Her havde Nesa haft butik en del år.

Endnu senere købte Orla Larsen, tandlæge Marquardens (senere tandlæge Holmskov) forretning nede i gågaden, Østergade 22, (i dag: Helsing Sportsmagasin)

Efter Orla, overtog vi selv lokalet.

Også herretøj blev på et tidspunkt solgt fra til Erik Sørensen, der åbnede en butik i det lokale, hvor vi i dag sælger Brantex. Erik

solgte butikken videre til Lars Mehl, som efter en tid flyttede over på den anden side af vejen, til Frederiksborgvej nr.1.

Herefter overtog vi også selv disse lokaler.

Læretiden var hård

Jeg kom i lære i 1952, og Bent kom i lære i 1954. Man stod dengang i lære i 3 år.

Vi gik på handelsskole i Nygade, hvor der også var teknisk skole (Nygade 23) for håndværkere hver aften fra klokken seks til halvotte, de første 4 dage i ugen.

Efter min tid i civilforsvaret, kom jeg i november 1958 tilbage til Helsing.

Jeg har været i forretningen siden, bortset fra ½ år i 1962, hvor jeg var i Odense.

Forretningen havde dengang åbent hver dag fra kl. 8 til kl. 17.30, og om fredagen til klokken 20.00. Om lørdagen til klokken 14.00.

Jeg overtog halvdelen af forretningen i 1972, og købte også halvdelen af ejendommen, da min mor døde.

Helt frem til 1990 beholdt vi småtingene som knapper, sytråd osv.. Herefter førte vi det udvalg, vi fører i dag. Dametøj, undertøj, strikpegarn m.v.

Jeg vil gerne have det noteret

De af vore kunder, der ikke betalte kontant, fik varekøbet skrevet i en bog, og fik derefter kvart- eller halvårs regninger.

Før det, fik man kun regninger to gange om året.

En del købte på konto. Enkelte havde man en afdragsordning med, og de kom så og betalte f.eks. 5 kr. om ugen.

Nogle sparede op på den måde, at de betalte forud. Tøjet blev hængt til side, og så blev det indbetalte beløb skrevet af fra gang til gang. Når det sidste så var betalt, fik kunden sin vare.

Forretningen opkøbte også gamle uldne klude, hvide klude, kulørte klude og bomulds klude.

Vi købte og afregnede dem kontant efter vægt.

Vi købte også fjer og dun, som blev afregnet efter vægt, og derefter solgt videre til bl.a. Nordisk Fjer. Vi havde færdigsyede bolstre, åbne bolstre uden kanaler, og andre med fem kanaler, hvoraf de tre midterste kanaler skulle have to håndfulde ekstra, for det var dem, man havde over sig.

Når butikken lukkede om aftenen, skulle metervarerne rettes af, alle bøjlehængte varer blev hængt lige, og stofstykker blev lagt over, så støvet ikke kunne lægge sig på det.

Det var læredrengenes opgave at feje gulvet med noget der hed perolin, og en blanding af savsmuld og sand.

Ovenpå sand og savsmuld hældte man olie, og derefter skrubbete man gulvet i denne blanding, for så at feje det hele sammen igen næste morgen.

Det var en god gulvbehandling, for det bandt støvet, og så kunne butikkens gulv se flot ud, når butikken åbnede.

Ubudne gæster

Engang var der en hestevogn med to heste, uden kusk, der løb løbsk fra Valdemar Pedersens købmandsgård. Hestevognen skulle ud af Frederiksborgvej, men drejede ikke nok,

så begge heste endte inde i vores udstillingsvindue, og var slemt tilskadekomne efter glasset fra vinduet.

De blev trukket over til slagter Oluf Nielsen, Østergade 3 (i dag: ejendomsmægler Kirsten Svendsen), og der blev de nødslagtet.

Der var rejsestald hele tre steder i byen dengang. I købmandsgården Valdemar Pedersen, Østergade 12, hos købmand Peter Larsen, Østergade 18 og i Helsingø Brugsforening.

Der var staldmestre i alle tre rejsestalde.

Axelhus ser i dag ud, som det altid har gjort, på nær butiksfacaden, som jo naturligvis er ændret i takt med tidens udvikling.

Der har dog ikke altid været så mange karnapper på huset.

De sidste karnapper på Frederiksborgvej har jeg sat på ved den sidste store renovering i 1987.

Trælastens historie

Af S.A. Pedersen

Firmaet opstod ved, at uddeler Jens Chr. Hansen og hans kone sagde farvel til Bruggen i Alsønderup, og etablerede sig i Helsinge.

De startede en blandet landhandel i Østergade 16 i året 1892. Parret havde 3 piger: Martha, som blev gift med urmager Sørensen, og senere flyttede til Sorø. Kristine, som blev gift med min farbror Valdemar. Helene, som blev gift med barber Ejnar Laursen, og fik sønnen Ejvind Laursen.

Jens Chr. Hansen drev sin købmandsforretning med stor dygtighed og med henblik på udvidelse.

Det lykkedes, efterhånden som gårdene i Helsinge bymidte blev udflyttet, at få opkøbt jordstykker, således, at der blev plads til købmandsgården på Østergade 12.

Købmandsgården stod færdig til indflytning i 1912, og fremtræder den dag i dag som et smukt og solidt bygningsværk.

Fra købmandsgården handlede Jens Chr. Hansen med kolonial, isenkram, korn, foderstoffer og brændsel, og man havde selvfølgelig også en stald, hvor kundernes heste kunne være, medens man handlede og fik malet korn til foderbrug.

Jens Chr. Hansen drev sin virksomhed til 1921, hvor han døde, og forretningen blev overtaget af Valdemar Pedersen og Kristine.

Købmand
Valdemar Pedersen 1955.
Navnet V P Arkaden
stammer fra
Valdemar Pedersen

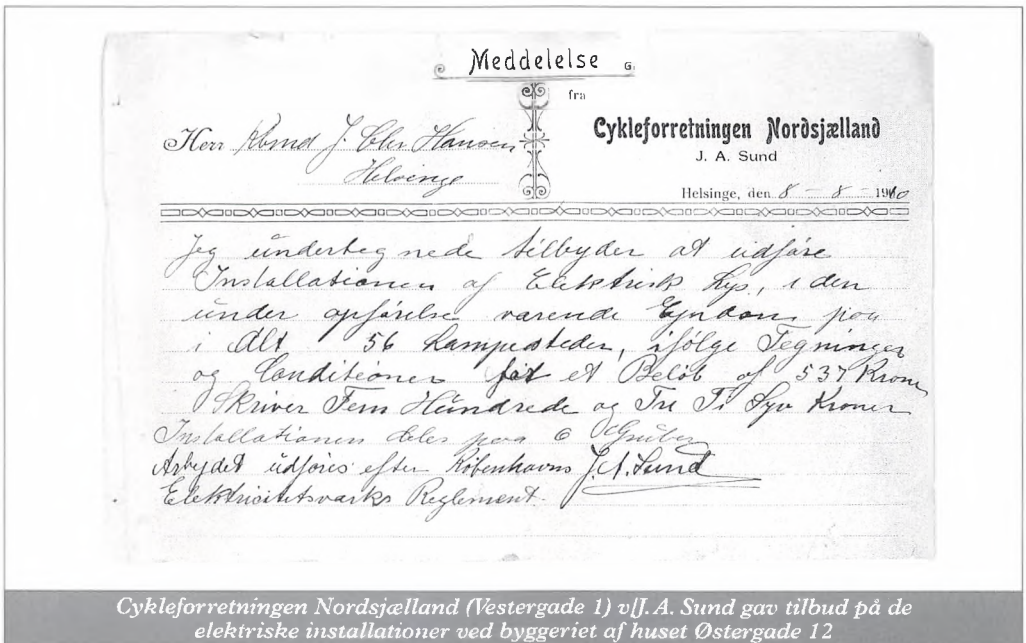
Valdemar Pedersen

Valdemar Pedersen stammede fra Nørre-Alslev på Falster. Han var søn af landmand, Anders Pedersen, der havde et lille jordbrug og desuden kørte med mælk fra gårdene til mejeriet.

Familien havde 7 børn - 6 drenge og 1 pige. Da det kun er to af drengene, denne beretning skal handle om, vil jeg lade de andre ude af betragtning i denne sammenhæng.

Valdemar, min farbror, gik i almindelig stråtækt skole i Vaalse. Om eftermiddagen arbejdede han som hyrdedreng på gårdene.

14 år gammel kom han i lære hos købmand Bernhard Olsen i Nørre-Alslev, og

da Bernhard Olsen senere flyttede til Helsing, og etablerede sig i Toglerupgård, flyttede Valdemar med som ung kommis.

Bernhard Olsen flyttede endnu engang.

Han købte bygningen Østergade 2, hvor han drev sin virksomhed til han døde. Derefter blev forretningen overtaget af købmand A.P. Olsen.

Valdemar havde imidlertid lært købmand Jens Chr. Hansens kønne datter Kristine at kende. De blev forlovet og gift.

Købmand Bernhard Olsen og købmand Jens Chr. Hansen hjalp det unge par økonomisk, således at de kunne etablere deres egen forretning, en blandet landhandel i Halagerlille, en landsby mellem Sorø og Næstved.

Valdemar og Kristine var flittige og nøjsomme. Dertil kom tiden under første verdenskrig 1914-18, hvor priserne steg til uanede højder, og selvom der selvfølgelig var varemangel og rationering, blev der tjent mange penge.

Valdemar og Kristine overtog købmandsgården i Helsing efter Jens Chr. Hansens død 1921, og solgte forretningen i Halagerlille med god fortjeneste.

Hans Pedersen - min far - gik også i almindelig stråtækt skole i Vaalse, og kom i lære som 14-årig på mejeriet.

Efter endt læretid blev han ansat ved Trifolium og avancerede til førstemejerist.

Min far blev gift i 1913 med min mor, Helga Christensen, datter af en gårdmand i Store Taarnby.

Med økonomisk hjælp fra svigerfar købte mine forældre et lille privatmejeri i Gilleleje, men det kunne ikke gå, fordi landmændene solgte deres mælk til Andelsmejerierne.

De prøvede endnu engang, idet de købte et privat mejeri i Farum (her blev jeg født i 1914), men det gik heller ikke. Andelsmejerierne var de stærkeste.

Med hjælp endnu engang fra familien købte mine forældre en lille gård i Ledøje ved Glostrup, og her var de indtil 1920, hvorefter de flyttede til en lidt større gård i Fakse, hvor jeg kom til at tilbringe min barndom.

Min barndom og ungdom

Som mine forældre, gik jeg ud af skolen som 14 årig, og kom i lære hos en købmand, der

*Østergade 18 ca. 1890, inden 1. salen blev bygget på.
Ejer var købmand H. P. Olsen, senere P. C. Christensen (i daglig tale: Aktieselskabet).
Bemærk gården »Bøgehund« i baggrunden (Østergade 12)*

handlede med kolonial, glas og porcelæn, støbegods, hønsefoder, huder og skind og vejmaterialer.

Min læretid varede 4 år, og i henhold til lærekontrakten skulle jeg ikke have løn, kun kosten, dog ikke søn- og helligdage (jeg har lærekontrakten endnu).

Sådan var det dengang, men jeg var jo også så heldig, at jeg kunne bo hjemme.

Men købmanden var storsindet. Han gav mig 5 kr. om måneden til at begynde med, og da jeg var i lære på 4. år fik jeg 15 kr. om måneden.

Da jeg var udlært, skulle jeg have 30 kr. pr. måned, men det havde købmanden kun råd til i 3 måneder - og der var jo også en ny lærling på vej.

Jeg gik hjemme i ca. 1 måned, og hjalp min far på gården.

Så var jeg så heldig, at min farbror, Valdemar i Helsingør, kunne bruge en ung kommis, og her startede jeg i foråret 1933 med 45 kr. om måneden.

Det var en stor omvæltning at komme til Helsingør. Fakse var en død by på den tid, mens Helsingør var fuld af liv og handel. Hel-

singe har altid været en god handelsby, dels fordi den ligger midt i Nordsjælland, og dels fordi der er mange små jordbrug og mange små håndværksvirksomheder, og endelig må nævnes vore dejlige kystområder - Liseleje - Tisvildeleje og Rågeleje.

Trafik fra København, gennem Helsingør, til nævnte badesteder giver kendskab til byens virksomheder.

Hvorfor kan man ikke købe træ i Købmandsgården ?

Allerede i 1933 begyndte Valdemar Pedersen at handle med træ i beskedent omfang.

Han købte et læs forskalling hos tømmehandler Hans R. Lange i Frederikssund. Det skete på opfordring af vore landmandskunder, der klagede over, at man ikke kunne købe træ i købmandsgården.

Behovet blev hurtigt større, og der blev bygget en lille lade og sat et konsignationslager ind fra Hans R. Lange.

Det var starten på Trælåsten.

Jeg fik tre gode år hos farbror Valdemar i Helsingør, men så solgte min far gården i Fakse, og købte i stedet en kolonialforretning.

Østergade 1926. Husene til højre i billedet, Østergade 8 og 10 er begge revet ned. Nr. 8 blev kaldt Bamba Huset, men var i 1926 Chr. Scheplers smørudsalg (Smørhuset)

Det havde han jo ikke meget forstand på, så jeg blev bedt om at komme hjem for at hjælpe med at få forretningen i gang.

I mellemtiden var jeg blevet indkaldt som soldat, men jeg søgte udsættelse for at hjælpe min far en tid endnu.

Efterhånden blev jeg 24 år, og ville derfor gerne have militærtjenesten overstået.

Købmandsgården Valdemar Pedersen, Østergade 12 set fra gården i 1932

Da udsættelsen udløb, blev jeg indkaldt til det hestetrukne feltartilleri i Ringsted. Tjenestetiden skulle vare fra den 8. marts til den 8. oktober, men det kom til at gå helt anderledes.

Jeg blev tvunget på befalingsmandsskole, og i foråret 1939 blev jeg udnævnt til korporal, og kom til at gøre tjeneste ved min gamle afdeling.

Men så kom krigen

Krigen begyndte i efteråret 1939, derfor var der ingen mening i at blive hjemsendt for en kort periode.

Jeg kom på sergentskole, og efter hård vintertræning, blev jeg udnævnt til sergent den 8. april 1940, som tyskerne kom og besatte os den 9. april.

Den tyske besættelse medførte mærkelige tilstande og mange utrolige episoder.

De 5 modbydelige besættelsesår kan der jo skrives en speciel bog om, derfor kommer jeg kun ind på det, der vedrørte købmandsgården og min egen skæbne.

Efter den 9. april fik vi i batteriet ordre til, at vi endelig ikke måtte skyde på tyskerne eller på anden måde provokere dem.

Efter nogle dage i vort kantonement blev batteriet kommanderet til Ringsted, hvor vi måtte aflevere kanoner og ammunition, og tog derefter tilbage til vort kvarter. Herfra blev indkaldt mandskab hjemsendt, og rekrutterne sendt op til Jægersprislejren.

Vi var nogle sergenter, der mente, at der muligvis snart kunne blive brug for os. Derfor søgte vi skoler til videreuddannelse.

Jeg valgte Løjnantskolen i Randers, og i maj 1941, blev jeg udnævnt til løjnant af reserven, og kom til at gøre tjeneste ved min gamle afdeling, nemlig 4. Artilleriafdeling i Ringsted, som adjutant.

I foråret 1942 søgte jeg ud af tjenesten, fordi jeg syntes, der skete for lidt.

Jeg prøvede ansættelse i et bogforlag, men det var der ikke noget ved.

Så rejste jeg igen op til farbror Valdemar i Helsingør, men endnu skete der ikke noget på træområdet, og da jeg fik tilbud fra Geodætisk Institut om at komme til Jylland og måle, ja, så havnede jeg i Lemvig og oplevede en dejlig tid med at måle byen og omegnen på kryds og tværs.

I januar 1943 fik jeg tilbud om at gøre tjeneste med opmåling i Grønland.

Købmandsgården Østergade 12, bemærk indkørslen til Trælåsten

Det syntes jeg lød meget interessant, og jeg skrev en ansøgning.

Inden den blev sendt afsted, kom der imidlertid brev fra farbror Valdemar i Helsingør, om ikke jeg kunne tænke mig at komme tilbage og forsøge at opbygge en rigtig afdeling for trælast og bygningsmaterialer.

Nu skimtede jeg et ønskemål for min fremtid.

Telefon 13. *N. 191* *Jouvnbr. 10/11/1995*
 Helsinge, den *25. 7.* 1932

REGNING

til

Herr Niemannsen Oscar Olsen, Skarød

fra

VALD. PEDERSEN

KOLONIAL-, KORN-, FODERSTOF- OG STØBEGODSFORRETNING

			Kr.	Øre	Kr.	Øre
<i>1/2</i>	<i>1/2</i>	<i>1/2</i>	<i>26</i>	<i>60</i>		
			<i>3</i>	<i>90</i>	<i>30</i>	<i>50</i>
			<i>57</i>	<i>00</i>		
			<i>4</i>	<i>00</i>		
			<i>2</i>	<i>30</i>		
			<i>1</i>	<i>30</i>		<i>64</i>
					<i>119</i>	<i>00</i>
			<i>28</i>	<i>75</i>		
			<i>77</i>			<i>09</i>
						<i>52</i>
						<i>17</i>
						<i>00</i>
						<i>62</i>

Betalt 28/7
L. Pedersen Pedersen

Måtig indløbne Fejl bedes påstalt.

Regning fra Valdemar Pedersen
dateret 25-7-1932, udstedt til
murermester Oscar Olsen, Skarød

Søm fra gamle udstandsede tagplader

Jeg takkede af fra Geodætisk Institut, og rejste til Helsinge for at begynde opbygningen af det, der i dag er Trælestens selskaber:

A/S Valdemar Pedersen og S.A. Pedersen A/S, Trælasten samt to holdingselskaber for mine to børn, Torsten og Alice.

I besættelsestiden var det vanskeligt at bygge en virksomhed op. Der herskede jo stort set mangel på alt.

Træ var hårdt rationeret. Vi havde en overgang ikke flere brædder end jeg kunne bære, nemlig: 1x5 hvpl. Gulv 15/300.

Den tid benyttede vi til at lægge nyt betongulv i laden.

Trådsøm kunne man ikke få, så vi solgte søm udstandset af gamle tagplader.

Som et eksempel på at afhjælpe træmanglen, kan jeg fortælle, at jeg tog med toget til København, og ude i Sydhavnen fandt jeg en stor bunke gamle trækasser, som jeg købte. Kasserne blev hentet til Helsinge af vor eneste lastvogn, en 5 ton Volvo, der kørte på gengas.

Kasserne blev vejet på stationens brovægt, og vi kunne finde ud af en kilopris. Disse træflager læssede vi af i købmandsgården.

Folk kom, og slæbte flager frem af bunken, fik dem vejet, og betalte en pris pr. kg.

Der var også søm i flagerne, og det var jo en ekstra fordel.

Kunderne var glade og taknemmelige for alt, hvad man kunne skaffe frem.

Efter befrielsen blev jeg indkaldt påny. Vi gamle befalingsmænd skulle være med til at bygge de nye styrker op.

Jeg gjorde tjeneste nogle måneder, blev hjemsendt, men derefter atter indkaldt. Det var efterhånden en noget splittet tilværelse, hvor jeg også blev tilbudt at blive linieofficer, men jeg valgte Trælasten.

Tjenestetiden skulle trænges i baggrunden, men jeg fandt ud af at gøre nytte ved at blive chef for det sorte hjemmeværn.

Da hæren overtog hjemmeværnet, fortsatte jeg som kompagnichef, for et kompagni, som en overgang talte 180 mand. Den stilling bestred jeg i 9 år, så syntes jeg, det var på tide at blive afløst.

Helsinge fik en byplan

På den tid var det umuligt at opdrive en ledig lejlighed her i Helsinge, men endelig udstykkede kommunen nogle byggegrunde - Landagervej.

På Landagervej byggede jeg i 1947 et parcelhus, og i foråret 1948 blev jeg gift med Anne Marie, datter af stationsforstander Sørensen.

Anne Marie har været mig en uvurderlig støtte i alle mine gøremål. Hjemmefronten har altid været i orden.

I 1956 gik jeg ind i politik for Det Konservative Folkeparti, og blev formand for skolekommissionen i 10 år.

Træmmerpladsen med brændsel og tømmer, Østergade 12 ca. 1955

Der stables træ til tørring i Trælåsten Østergade 12 ca. 1956

I 1966 blev jeg formand for vælgerforeningen, og valgt ind i sognerådet for Helsing Kommune.

I mine år i sognerådet var jeg formand for byggeudvalget, medlem af teknisk udvalg og kasse- og regnskabsudvalget.

Det var en god periode. Vi syntes, vi fik lavet en masse i de 4 år.

Bla. fik vi bygget plejehjem, rådhus, den allerførste børnehave, nyt rensningsanlæg, tilbygning til Helsing Skole og idrætsplads. Kommunesammenlægningen i 1970 skal også nævnes.

Endelig fik vi vedtaget en byplan, som man havde diskuteret i 23 år.

Vi fik byplanarkitekt Bo Jein til at udarbejde udkast og foretage undersøgelser.

Der blev holdt et stort borgermøde på kroen, og på det tidspunkt var der ingen nævneværdige indvendinger.

Jeg syntes personligt, at byplanen har fungeret godt.

Helsing ligner meget sig selv, og jeg synes, at de forretningsdrivende har forstået at følge med. De klarer sig stort set godt.

Helsing er stadig en livlig handelsby med velfungerende tilkørselsveje og gode parkeringsmuligheder - stort set en tiltalende og hyggelig by.

Det er også en pæn by efter kunders og gæsters mening, uanset hvad Peter Olesen (journalist) mener.

Trælåsten blev større

I disse år havde Trælåsten udviklet sig til den største afdeling i købmandsgården.

Vi havde købt et stykke jord af Engerødgården, og fået bygget to store lader. Lageret omfattede alt indenfor trælast og bygningsartikler, og vor kørselsafdeling havde nu 6 lastvogne til rådighed.

Det vigtigste var måske, at vi havde fået samlet en god og solid kundekreds af tømrer- og snedkermestre, murermestre, karetmagere, hjulmænd og bødkere og naturligvis også private kunder.

Kunderne er det vigtigste. De skal passes med venlig betjening, reelle varer og fornuftige priser - kort sagt, så god service, at de føler sig hjemme, og kommer igen.

I 1965 døde min farbror Valdemar Pedersen. Ejvin Laursen og jeg overtog derefter købmandsgården.

Vi drev firmaet sammen nogle år, men fandt ud af, at der var mest fremtid i at dele, og fortsætte hver for sig.

Jeg overtog alle aktier i A/S Valdemar Pedersen, og betalte med min halvdel af købmandsgården.

Ejvind Laursen beholdt altså alle bygninger og den gamle gårdsplads, hvor han fortsat handlede med kolonial, isenkram, støbego og foderstoffer.

Senere solgte han hovedbygningen til

Den Danske Bank, og byggede VP Arkaden på de tilhørende arealer.

Isenkramforretningen i VP Arkaden beholdt Ejvin Laursen, så længe han levede. Han døde i 1988.

Den nye Træløst

Efter delingen var Træløst faktisk hjemløs. Vi måtte bo til leje hos Ejvin Laursen.

Det lykkedes dog for mig, efter nogen tids søgen, at få købt et godt stykke jord i det nye industrikvarter ved Nørretoftevej.

Arealet var et stykke af Nørretoftegårds jord på 22.000 m².

Pladsen lå godt for tilkørsel fra alle sider, men var besværlig at bygge på, fordi der lå en stor bakke, der først måtte fjernes for at skabe en plan plads. Der løb også en bæk langs Nørretoftevej. I og ud imod Rundinsvej lå et mosehul.

Vi begyndte byggeriet af administrationsbygningen og den første store lade i efteråret 1971. Byggeriet fortsatte i hele 1972.

Sidst på året kunne vi flytte varelageret fra den gamle forretning til de nye lokaliteter.

Den 3. januar 1973 åbnede A/S Valdemar Pedersen den nye trælast.

Siden har vi udvidet vore lokaliteter med 6 nybyggerier.

I 1977 startede vi et nyt selskab S.A. Pedersen A/S Træløst, og af hensyn til generationsskiftet, - 2 holdingselskaber.

Disse selskaber ejes af min søn Torsten og min datter Alice.

Gennem årene var forretningen vokset støt og godt, selvom vi måtte igennem oliekrise og konjunktursvingninger. Træerne vokser som bekendt ikke ind i himlen.

Det var en hæmsko for os, at vi ikke kunne åbne et byggemarked, men for at få gennemført delingen af købmændsgården med Ejvin Laursen, måtte jeg gå ind på en konkurrenceklausul, der bestemte, at jeg ikke måtte handle med de varer, Ejvin Laursen handlede med, og at han ikke måtte handle med trælast og bygningsartikler.

Byggemarkedet blev en gevinst

I efteråret 1988 døde Ejvin Laursen, og vi kunne påbegynde byggeriet af vort længe ønskede byggemarked.

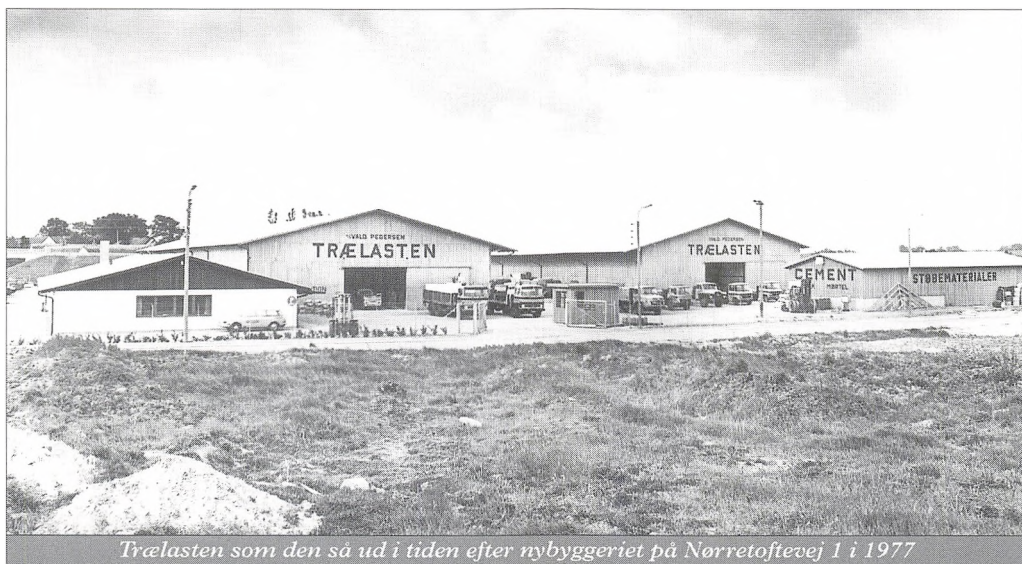
Det må her nævnes, at vi havde erhvervet en stor industrigrund overfor Træløst på nordsiden af Nørretoftevej, som skulle bruges til et drive in-byggemarked.

Vi besluttede imidlertid efter nogen overvejelse at udvide Træløsts lagerbygning med 600 kvm, således at trælastekspedition og byggemarked kom til at ligge i forlængelse af hinanden.

Det har vi aldrig fortrudt - det fungerer fint.

Vi åbnede byggemarkedet den 14.04.1989, og satsede på at forhandle alt til brug for håndværkere og »gør det selv« folk.

Omsætningen i byggemarkedet er absolut tilfredsstillende, og udgør her i 1997 ca. 1/3 af firmaets samlede omsætning.

Træløst som den så ud i tiden efter nybyggeriet på Nørretoftevej 1 i 1977

Ved åbningen af byggemarkedet i 1989 blev min søn Torsten Pedersen udnævnt til administrerende direktør, og jeg fungerer som seniordirektør.

Det er en glæde for mig at konstatere, at vort samarbejde går fint.

Hvad byder fremtiden

Med hensyn til firmaets fremtid så mangler vi jo den meget omtalte glaskugle, hvori man kan se fremtiden.

Der er vel næppe tvivl om, at konkurrencen vil blive hårdere og hårdere, bl.a. fordi de store koncernfirmaer opkøber mange detailforretninger, og herefter udbyder varer på tilbud.

Servicen er i bund, og bl.a. gebyr og fragt er faktorer, som kunden ofte glemmer at tage hensyn til.

Vi forsøger at give alle kunder en god og sagkyndig service. Vi transporterer materialerne til kundens bopæl uden beregning og som tidligere nævnt, gør vi, hvad vi kan, for at kunderne skal føle sig hjemme i Trælåsten - og komme igen.

Det er vort håb, at Trælåsten i Helsingør, trods alle kommende vanskeligheder og naturligvis ved hjælp af gode medarbejdere, vil kunne bestå i fremtiden til kundernes og byens gavn og glæde.

Helsinge Boghandel - vores bagland

Af Henny & Verner Bak Madsen

Vi kendte Helsinge fra FDF. Møbelhandler Hother Troelsen, Østergade 25 var kredsfører i Helsinge, og vi havde mødt ham og hans drenge, når vi var på distriktsstævner rundt omkring i Nordsjælland.

Hother og hans drenge gjorde sig altid positiv bemærket.

Underligt at tænke sig, at jeg engang skulle afløse Hother som kredsfører.

Henny og jeg boede og arbejdede i Helsingør, Henny i manufakturforretning, jeg i Jens Møllers boghandel.

En dag så jeg i Boghandlertidende en annonce, hvor boghandleren i Helsinge søgte en medhjælper. Henny og jeg var enige om, at det lød spændende, så vi søgte stillingen, og kom til en samtale hos boghandler Povl Schwartz Sørensen og hans kone Birgith.

Vi husker tydelig den dag, vi i rutebil kørte til Helsinge. Da vi kørte fra Nejlunge og ned ad bakken mod stationen, lå Helsinge der, festligt oplyst i Østergade.

Det blev et meget positivt besøg. Vi fandt hurtigt ud af, at vi havde nogenlunde samme kemi, og aftalte starten til den 1. november 1953.

Min chef i Helsingør kunne ikke forstå, hvad der var så tiltrækkende ved Helsinge, det var da noget af en kedelig by.

Men vi havde altså valgt det, og startede 1. november.

Vi solgte ost, mælk og bøger

Boghandelen var en gammel indrettet butik, og der var ovenikøbet et mælke- og osteudsalg i forbindelse med butikken.

Det var Birgith, der i det store hele stod for denne del, men da jeg havde haft et år som købmandslærling, fik jeg også lov til at ekspedere lidt i mælk og osteudsalget, for derefter straks at styrte ned i boghandelen og sælge en bog.

Vi havde det godt. Henny var højgravid, og boede hjemme hos sin far og mor i Frederiksværk, jeg fik et værelse ovenpå boghandelen. Vi fik dog forholdsvis hurtigt en lille lejlighed i Skolegade 11, første sal.

Helsinge Boghandel Østergade 19 i 1960

Her havde Doris og Eivind Laursen boet, de fik så en større lejlighed.

I boghandelen var der travlt. Det var jo ved at være juletid, så for at nå det hele, måtte vi tage aftener og weekenderne til hjælp.

Vi lavede alting selv, fejede gade, vaskede gulve, pudsede ruder o.s.v.

Ingen tog det så nøje med tiden, og der var heller aldrig besvær med at få en fridag, eller nogle fritimer.

Vi havde det sjovt. Et venligt personale, flink chef og kone og deres søn, Carsten, der jo var lille, og for det meste gik i vejen, men vi var mange til at tage sig af ham, så det var ikke så slemt.

Vi havde megen sjov med Valdemar Pedersens personale (købmandsforretningen på den anden side af gaden), især når vi var »alene« hjemme.

De var meget drillesyge. Engang kom tre mænd ind i boghandelen. De to holdt mig fast, og den tredje klippede mit slips over ved knuden. Jeg må jo have gjort et eller andet der skulle hævnes.

Jeg fik nu selv senere taget en grusom »hævn«, idet jeg i samarbejde med en af købmandslærlingene, fik blandet en masse roefrø i de græsfrø, som en af slipseklipperne skulle bruge til sin græsplæne.

Jeg kan ikke huske, hvordan den kom til at se ud, men man kan jo gætte.

Den nye musikafdeling

Da vi havde fået vores dreng Tim, begyndte Henny at ordne regnskab i boghandelen.

Der var ikke nogen vuggestuer eller børnehaver i Helsingø, så Tim var med på arbejde i boghandelen.

Vi fik dog ret hurtigt en stor pige, nemlig lysFrederik's (måleraflæser Frederik Nielsen) datter, Else, til at passe Tim nogle timer om dagen.

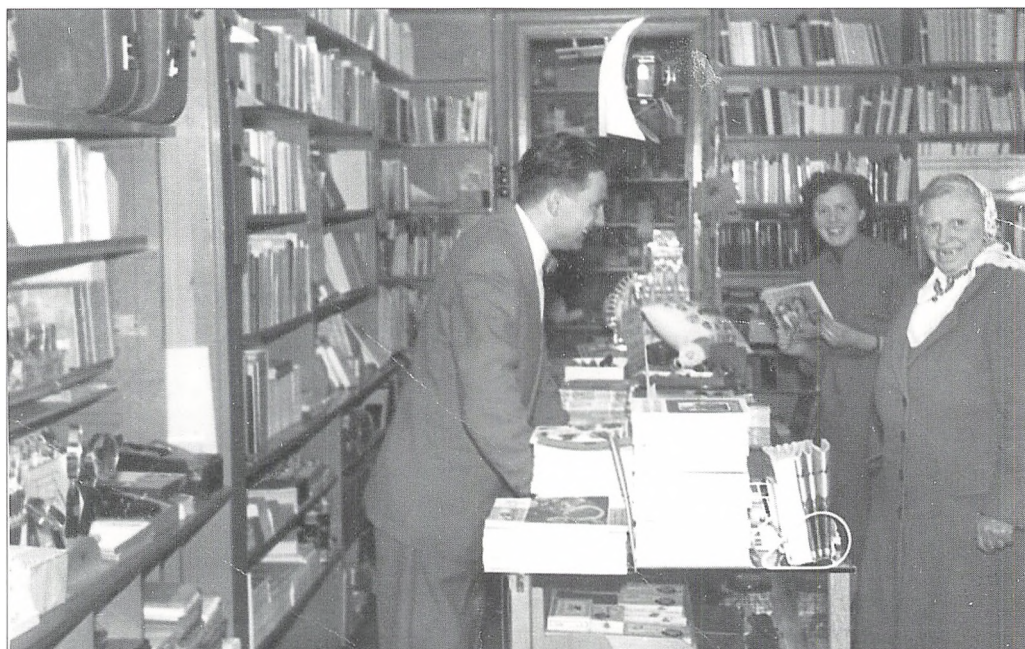
I boghandelen skete en masse ting. Mælkeudsalget var blevet nedlagt, og i stedet blev der lavet en musikafdeling.

Vi havde overtaget Kai's cykelforretnings grammofonplader (Kai Hansen, Frederiksborgvej 1).

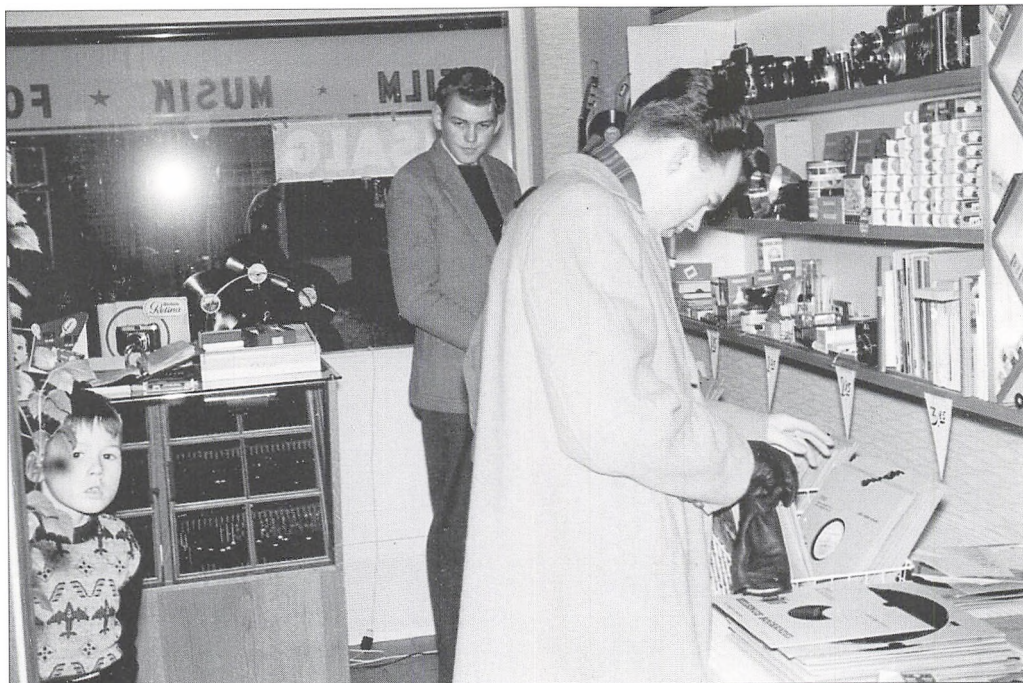
Det var »78« plader dengang. Vi spillede pladerne for kunden på en gammel rejsegrammofon.

Da den pæne musikafdeling blev indviet, solgte vi også EP plader, harmonikaer, blokfløjter, banjoer, mandoliner og ikke mindst guitarer.

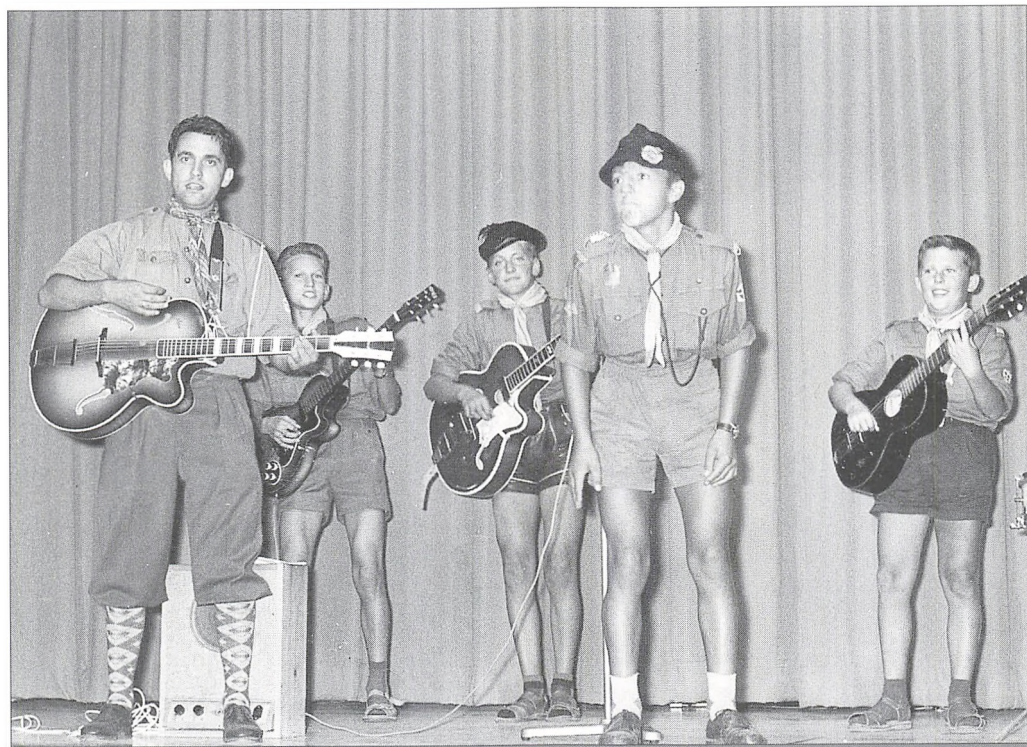
Når vi solgte en guitar, fulgte der en gratis undervisningstime med, som jeg selv gav privat. Vi boede i lejligheden ovenpå Poul Slagter (Poul Olsen) og Bager Rasmussen

Verner Bak Madsen ekspederer i Helsingø Boghandel 1956

*Den nye foto og musikafdeling ca. 1956.
Carsten Schwartz (i dag: ejer af Schwartz Bog&Idé) kigger frem i venstre side af billedet*

*Helsingø Showmen optrådte med succes på hele Sjælland. Her fotograferet i 1958.
Fra venstre: Verner Bak Madsen, Mogens Asmussen, Tony Christiansen, Jørgen Madsen og Søren Hansen*

*Østergade i 1960'erne, da kunderne endnu kunne køre »lige til døren«.
Gågaden blev indviet den 1. juli 1985*

*Poul Slagter's (Poul Olsen) forretning Østergade 24 i 1976.
Forretningen Juke Box til venstre i billedet ejedes af Willy's Radio (i dag: grønthandel)*

(Østergade 24), og vi havde næsten elever hver aften.

Anders Bircow Lassen var en af de første elever jeg havde, men selvfølgelig også mange andre børn og unge fra by og opland.

Det gik ikke med alle de elever derhjemme, så jeg lejede Helsing Kro's store sal. Kromandens søn, Mogens Asmussen, spillede også med, så jeg fik salen billigt.

En overgang var der 35 elever på en gang. Det var sjovt, men også besværligt.

Helsing Showmen

Der opstod i løbet af kort tid flere små orkestre, f.eks. Baks Piratos, Guitardrengene, og det berømte orkester »Helsing Showmen«. Jeg havde også en god hjertelig linie til Jens Juel (typograf hos Hillerød Bogtrykkeri), byens showmand, som bl.a. lavede Helsing revyerne og fremragende musicals.

Han var julemand og konferencier ved alle mulige fester i byen, et dejligt menneske.

Vi havde efterhånden to børn, Tim og Dorthe. Henny ordnede, udover boghandelen, nu også regnskab for Poul Slagter.

I boghandelen havde vi nok at gøre. Det var et godt sted at være, og det syntes eleverne på den private realskole også.

De styrtede ned til os, når de skulle vente en time på bus eller tog. Det var søde unge, men de købte ikke så meget, det kom senere, da de blev voksne.

Du får for lidt i løn

Arkitekt Robert Svendsen, Frederiksborgvej 16, fik den ide, at Henny og jeg skulle bygge et hus. Det var i sig selv et kæmpe eventyr. Arkitekt Robert Svendsen står for os, den dag i dag, som et mirakel af en arkitekt.

Vi fik vores hus, Enghavevej 7a, det kostede afsagn et par års tid, men det gik.

Det var imens vi byggede, at boghandleren kaldte mig ind på kontoret og sagde: »Bak Madsen, med den løn De får, kan De da ikke bygge hus«, - og det måtte jeg jo sådan set give ham ret i. »Så er der vel kun at give Dem lønforhøjelse, skal vi sige 100 kr om måneden?«

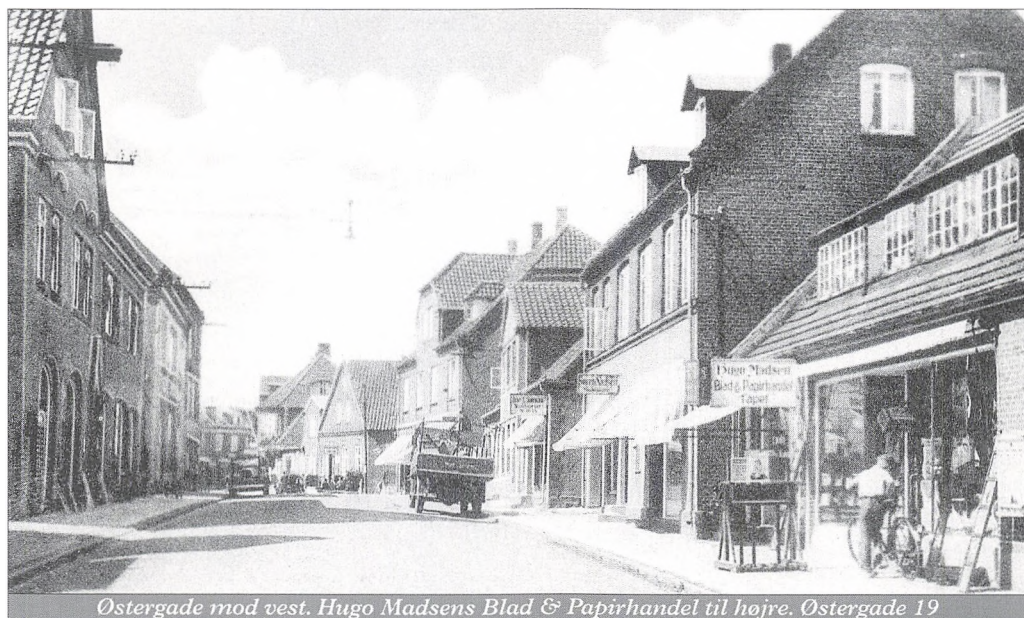
Dengang faldt man ikke om halsen på nogen for at sige tak, men jeg havde søreme lyst til det. Henny blev så glad, da jeg kom hjem, og fortalte hende det.

Den lille sorte bog

Jeg mindes altid juletiden som særlig spændende.

Boghandleren havde en lille sort bog med omsætningen noteret fra tidligere daglige julehandler, og det var spændende at sammenligne dagens salg med sidste års salg. Det gik jo fremad, og glade var vi allesammen.

Vi havde i flere år åben søndag formiddag, hvor vi solgte aviser.

Østergade mod vest. Hugo Madsens Blad & Papirhandel til højre. Østergade 19

Her kunne jeg have Tim med, og så kunne pigerne gå i fred derhjemme, til vi kom hjem kl. 12.

Vi arbejdede godt sammen, og delte glæder og sorger i boghandelen.

Der var mange kunder hver dag. Vi fulgte med, og deltog i byens liv.

Jeg var ivrig FDF'er, og på sommerlejrene var Henny med som tante, og selv om vores børn var små, var de også med.

Vi spillede og sang, gik til dans på Hugo Nielsens Danseinstitut, indtil Henny en dag sagde stop.

»Nu har du trådt mig nok over tærerne, så slut med det.«

Vi spillede Canasta med Gerda og Preben (Ost) Nielsen og Doris og Eivind Laursen. Livet pulserede omkring os, - og i centrum stod Helsinge Boghandel - det var vores bagland, vi kunne snakke sammen og hjælpe hinanden.

Derfor har vi kun gode minder.

Jeg var i Helsinge Boghandel i 8 år, og Henny var der i 12 år.

Verner Bak Madsen foran Helsinge Boghandel i 1956

Svegård's Boghandel

Helsinge

anbefaler sig med al ny og ældre Literatur, saavel Skønliteratur som Fagskrifter

Illustrerede Ugeblade og Tidsskrifter samt alle Subskriptioner

Papir og Skrivemateriel

Æskepost, Galanteri og Lædervarer, passende til Brude- og Festgaver

Albums og Brevmapper. Portemonnær, Seddeltasker, Lommebøger m. m. m.

Tapeter og Rammelister' i stort Udvalg

Rullegardiner i enhver Udstyrelse og Størrelse

leveres paa faa Dage

Alle Slags Tryksager til billigste Priser

Meget stort Udvalg af Billeder med og uden Ramme

Billeder besørges indrammede. Lykøenknøkkort!

Propektkort fra Helsinge og Tisvilde i mange Dessins

Cykler fra 125 Kr. Paa Afbetaling 10 pCt. mere

Ærbødigst **Svegård's Boghandel, Helsinge**

Announce fra Helsinges første boghandel Østergade 2

Advokaterne i Helsinge

Af Kai Conradsen

Min uddannelse til advokat startede i slutningen af 30'erne, men efter at have afsluttet 2.del af jurastudiet, blev jeg under krigen taget til fange af tyskerne, og dømt for spionage.

Jeg blev indsat i Nyborg Statsfængsel.

Under mit ufrivillige ophold her, fik jeg dog mulighed for at gennemføre 3. del af studiet.

Da jeg var kommet ud af fængslet i 1945, kunne jeg endelig tage min juridiske embedseksamen i 1946.

Min far, Saphir Conradsen, som havde Sandkroen i Asserbo, kendte landsretssagfører Knud Zahle i Helsinge, og far skaffede mig ad den vej, adgang til de 3 års praktik, der skulle til for at blive udnævnt til advokat.

Den 1. august 1946 kom jeg til Helsinge, og begyndte at arbejde som fuldmægtig hos Knud Zahle, som havde kontor på Østergade 3, 1. sal over den daværende slagterforretning.

Det var spændende at begynde på et arbejde, hvor man kunne tjene sine egne penge.

Jeg kendte ikke meget til Helsinge.

Jeg havde kun kørt igennem byen et par gange på ferieture, men nu skulle jeg lære den at kende, for jeg havde planlagt at blive her i de kommende 3 år.

Herefter skulle jeg kunne opnå bestilling som selvstændig advokat.

Jeg mente nok, at jeg herefter kunne finde et nyt sted at slå mig ned og påbegynde egen forretning.

Nå, det gik jo anderledes end planlagt, for jeg er efter 51 år stadigvæk i Helsinge.

I de forløbne år har jeg både lært byen og mange af byens borgere at kende.

Vi havde kun en skrivemaskine

I byen var der dengang 3 sagførerkontorer. Landsretssagfører Zahle, sagfører Niels Svenningsen, der havde kontor på 1. salen i Axelhus, og landsretssagfører K. Eigaard, der havde kontor overfor Tinghuset i Vestergade 13.

Om de nævnte to kolleger kan jeg fortælle, at sagfører Svenningsen var dommerfuldmægtig i Helsinge, og som sådan måtte han praktisere med forskelligt sagførerarbejde, som f.eks. skrive skøder, testamenter m.v.

Advokatkontoret på Frederiksborgvej 4. Kai Conradsen og Holger Lindholdt

Denne praksis blev dog stoppet i 30'erne, hvor retsplejeloven blev ændret.

Han valgte derfor at opgive dommerfuldmægtig stillingen, og blev sagfører, som det jo hed dengang.

Landsretssagfører Eigaard døde i en meget tidlig alder.

Et fællestræk for de 3 advokatkontorer i byen var, at de var meget primitivt indrettet hvad kontormaskiner angår.

Jeg tror ikke, at man havde meget andet end en skrivemaskine.

Hos landsretssagfører Zahle havde vi i hvert fald kun en skrivemaskine.

Man kendte hverken til regnemaskiner eller kopimaskiner. Alt tællearbejde vedr. kassebøger og hovedbøger foregik ved manuel sammentælling, hvilket betød, at man ved afstemninger af regnskaber meget ofte kom ud for at bruge mange timer til at finde fejl.

Op igennem årene er advokatstanden vokset betydeligt. På et tidspunkt havde også landsretssagfører Niels Bock og advokat Byrge Nielsen forretning i Helsingø.

I dag er vi 11 advokater i byen.

Telefoncentralen fungerede

Lad mig slutte denne beretning med en lille sjov historie fra slutningen af 40'erne.

Vi havde fået telefon hjemme, og en dag skulle jeg have fat på min kone, så jeg ringede vort nummer op.

Det var jo dengang en gammeldags telefon med håndsving, og man fik fat i telefoncentralen, hvorfra alle samtaler blev ekspederet af nogle søde damer.

Da jeg forlangte mit nummer stedsede damen og sagde så: "Deres kone er ikke hjemme." Forbavset spurgte jeg: "Hvor er hun så?". Centraldamen: "Et øjeblik så skal jeg prøve at finde hende."

Der gik kun et øjeblik, så lød det fra centralen: "Vær's go` klar", og så kom min kone.

Hun var gået på besøg hos genboen.

Advokaterne i Helsingø i 1997:

Tove Christensen, Vestergade 18

Jeanette Eilertsen, Vestergade 18

Kai Conradsen, Vestergade 18

Ane Lundgren, Vestergade 13

Gitte Wichmann Mortensen, Vestergade 13

Leslie Rabuchin, Vestergade 13

Poul Erik Petersen, Østergade 12, 1.

Tine Jacobsen, Østergade 12, 1.

Poul Kaspersen, Østergade 24 B

Søren Nielsen, Østergade 25, 1.

Peter Wamberg, Østergade 25, 1.

Helsinge som jeg husker det

Af Mogens Reiter

Når jeg tænker på Helsinge by som den så ud, er der desværre nok en del navne, butikker og huse, som er forsvundet i glemslens tåger. Udgangspunktet for min tur rundt i byen er mit fødehjem i farvehandelen i Østergade 11.

Østergade fra nr. 11

Foruden vores forretning lå der i nr. 11. urmager Birkestrøm Andersen, senere Alfred Petersen. (i dag: Guldsmedeværkstedet)

Efter farvehandelen lå telefoncentralen i nr.15.

Helsinge Central hvor Garver Adolf C. Rohd var første centralbestyrer.

Familien Rohd bestyrede centralen indtil den blev automatiseret i 1971.

Foruden telefoncentralen havde også barber Carl Aage Meibom sin salon i bygningen. Ved siden af Meibom havde gartner Bent Sørensen en grønt-forretning. De havde også et stort blomster-gartneri overfor Fredlygård på Valbyvej. (nuværende Bukkarvej.)

Bent Sørensen kørte selv på grønttorvet i København med varer.

Senere åbnede Willy »Radio« Rasmussen radioforretning i lokalerne.

Nr. 13 lå bag telefoncentralen og er nu revet ned. Familien Rohd fra telefoncentralen, som også ejede nr.13, ville under ingen omstændigheder bo i nr. 13 (formodentlig p.g.a. overtro), så derfor er der altså i dag et spring i gadenumrene fra 11 til 15.

I ejendommen Østergade 17 lå en slagterbutik og en damefrisørsalon: Vera Salonen, (i dag: Schwartz kontorforsyning), og der hvor der nu er boghandel, lå en bog og papirhandel med tømremester Alfred Madsen som ejer.

Efter ham overtog Søren Andersen Hvirveltoft bog og papirhandelen. De havde iverigt også udsalg fra Helsinge Mejeri .

I 1953 overtog Poul Schwartz Sørensen boghandelen og i 1954 lukkede han mejeri-udsalget og indrettede musikafdeling i lokalerne.

I nr. 21 var der tre butikker. Bondestandens Sparekasse havde kontor og Aage Hald-Pedersen havde blad og papirhandel.

Østergade set mod øst, ca. 1920, med Centralkroen (i dag: Unibank) til venstre og rejsestalden (i dag: pladsen mod Favør) til højre

*Østergade 21 (i dag: *Terkelsens Lædervarer*) ca. år 1900.
Sådan så huset ud inden 1. salen blev bygget på ca. 1919.*

*Forretningen til venstre er *Skomager Olsen*, og til højre *Magrethe Jensens Modeforretning**

Hald Pedersen var også lokalredaktør for Frederiksborg Amts Avis. I nabobutikken var sadelmager Peter Terkelsen, hvis søn Svend Åge senere overtog butikken. I dag drives butikken stadig af familien ved datteren Susanne og svigersønnen Henrik Sørensen.

Østergade 23 var Helge Brixtofte's butik med bl.a. vin og tobak og sæbehus. (i dag: Snehvide).

Brixtofte var også lokalredaktør for Nord-sjællands Venstreblad.

På den anden side af Nygade, i Østergade 25, havde Niels Troelsen møbel og lædervare forretning, en stor og flot butik. Senere overtog sønnen Hother og dennes hustru Gudrun forretningen.

I huset på Østergade 27 boede barber Ejnar Laursen . Han flyttede sin salon fra

*Østergade set mod øst ca. 1931. Kældernedgangen til venstre i billedet var i 1896
*Vilhelm Kaa's oldepot for Kongens Bryghus**

Østergade 31 ca. 1910 (i dag: Cowboyland) Signe Olsens Mode og Trikotageforretning.
Til højre Chr. Larsens Skrædderforretning

Axelhus hvor han havde haft den siden 1919. Derefter overtog hans mangeårige frisørsvend Verner Jørgensen salonen. (i dag: Helsing Brillecenter).

I det næste hus nr. 29, boede dyrlæge Hansen, (senere dyrlæge K. V. Kobbernagel).

I nr. 31 havde Thyra Münnich en modeforretning og derefter overtog Carl og Maja Andreasen forretningen.

I samme ejendom havde skomager Olsen også butik og værksted. Der har været mange forskellige lejere i dette hus.

En billet kostede 35 øre

Herefter lå så Helsing Biograf. Det var ungdommens samlingssted dengang.

Det kostede 35 øre at komme ind, men så var der også musik til, idet fru Yelva Hansen spillede klaver til filmene. Vi sad på barberækkerne, der hed sådan, fordi man på de forreste rækker skulle sidde med hovedet tilbage for at se noget.

Herefter lå Helsing Apotek, og på den anden side af Vinkelvej lå posthuset, med

postmester Starck som chef. Når han om søndagen gik tur i Højbjerg Hegn havde han sin »sovsekande« (hat) på, fuldstændig som var han til audiens hos kongen.

I Østergade 39, boede Tømrermester L. P. Jakobsen. (i dag: Banekiosken/Spor 3).

Han havde 3 sønner, muremester Frode Jakobsen (Frilund Jakobsens far), tømrermester Viggo Jakobsen og murer Adler Jakobsen (de byggede bl.a. Teknisk Skole i Nygade).

Helsing Station lå hvor den ligger i dag.

Den gamle station fra 1897 er jo nu nedrevet og erstattet af en »moderne« ucharmende bygning.

Helsing Ny Træløst med O. Ramsgaard som ejer, som lå på den anden side af banen, kom først til senere.

Da trælasten lukkede var det Verner Bircow Lassen (skuespilleren Anders Bircows far) der overtog bygningerne og indrettede Lakvaskfabrik (møbelpolitur).

Senest var der hårde hvidevarer filial af Byens Lys, hvorefter bygningerne blev nedrevet.

I dag står kun Bircows Lassens privatbolig.

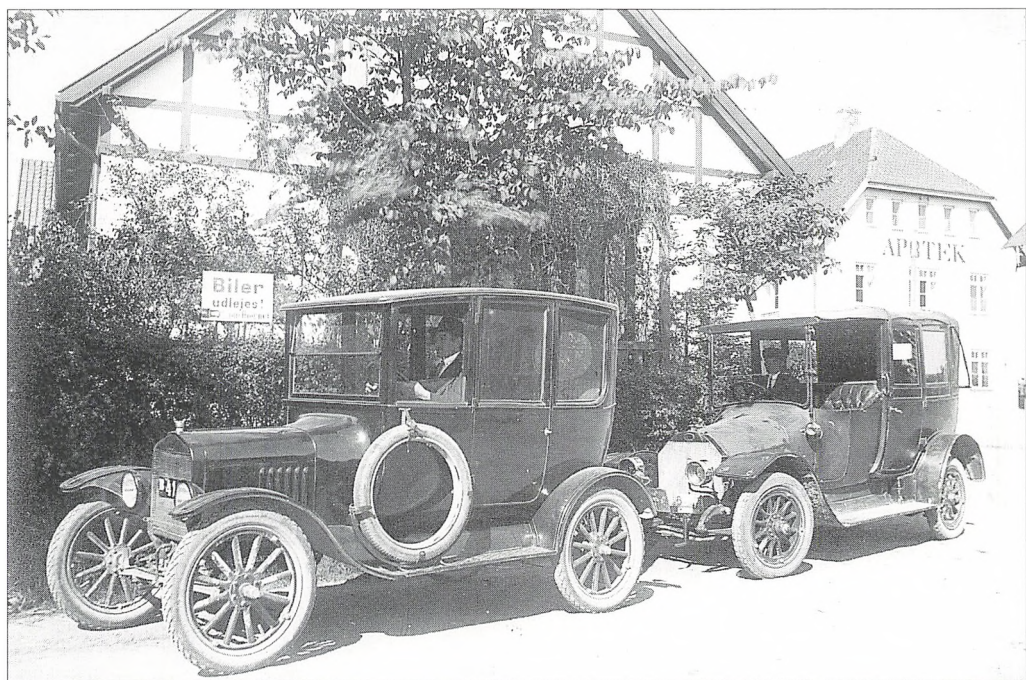

*Helsing Posthus ca. 1908 (i dag: revet ned, Gadekærvej starter her),
huset efter er i dag Banekiosken/Spor 3*

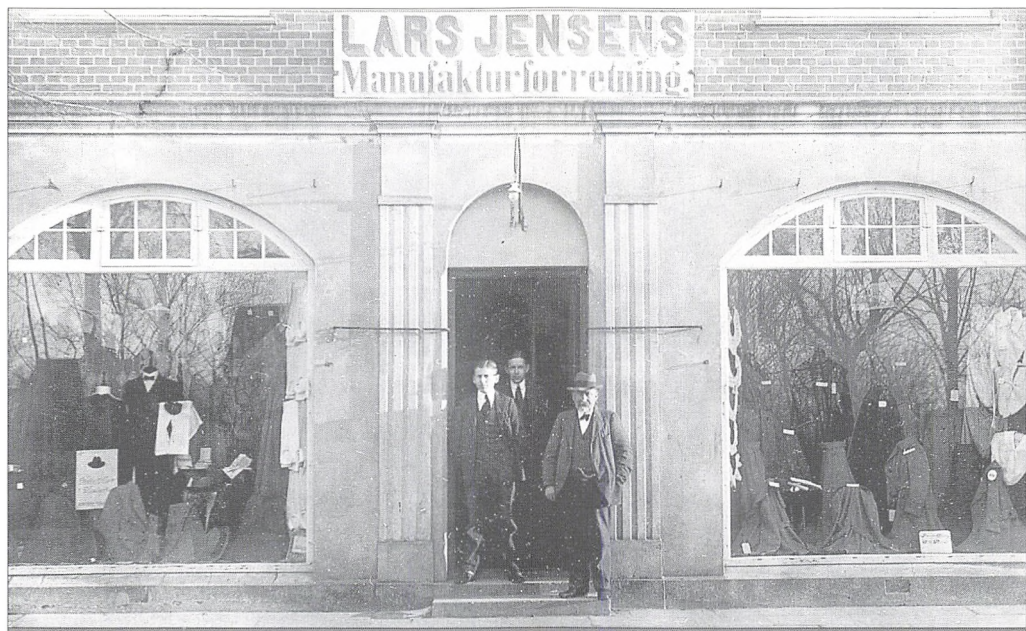
Lej et badekar

På Østergade 36, boede vognmand Laurits Christensen.

Laurits Christensen havde, for at supplere sin indtægt, indrettet et lokale med udlejning af badekar, som man kunne leje, når man trængte til at blive vasket ordentligt.

*Vognmand Christen Alfred Larsen's lillebil (Hammerichvej 5),
i en Ford T med ejeren selv bag rattet, Bagest en gammel Renault.
Billedet er taget ud for Østergade 36 ca. 1922, med Apoteket i baggrunden*

*Lars Jensens Manufakturhandel Østergade 32 ca. 1913.
Fra højre Jens Jensens far, Lars Jensen, i midten Jens Jensen og til venstre Peter Baun*

På den tid var der ikke mange der havde eget badekar.

I lægehuset på Østergade 34, havde doktor Holger Børge sin lægepraksis.

Nr. 32 rummede manufakturhandler Lars Jensens forretning. Senere blev forretningen overtaget af sønnen Jens Jensen. Butikken havde udsalg af varer fra stormagasinet

*Brødkusk Lars Peter Sørensen (»Peter Brød«), på bukken af den farspændte brødbægn i gården hos bagermester Carl Rosendañl, Østergade 24 ca. år 1900.
»Peter Brød« korte med brød i hele den nuværende Helsingø Kommune i 36 år*

Crome & Goldschmidt. Endnu senere, blev det Svend Madsen, der drev butikken.

I nr. 30 havde Niels Troelsen møbel og lædervare forretning, og senere havde Hans Blom fra Vestergade en radioforretning i lokalerne.

I 1945 overtog Eigil Larsen ejendommen og indrettede farveri og damprenseri.

Nr. 26, havde mine bedsteforældre på et tidspunkt, min morbror var snedkermester.

Senere havde bager Johannes Danielsen ejendommen i mange år.

Så kom materialisten, først Frederik Lindemann derefter Hans Hansen. Den sidste materialist i Helsingø var Orla Sandvang.

Den næste butik var Havanahuset ved Rasmus Nielsen. Fruen passede butikken, der foruden tobaksvarer, også solgte øl og vand.

I huset Østergade 24, lå først et slagteri-udsalg og i den næste butik bagermester Rosendahl, der havde bageri i gården.

Rosendahl havde også et hestekøretøj, der kørte rundt og solgte brød til hele oplandet.

I nr. 26 havde tandlæge C. Koors senere Markqvardsen klinik og bolig .

Jakob Nielsens havde manufakturbutik i Østergade 20. Senere kom Svend Madsen, og derefter Villy B. Jensen som solgte til Ras Herretøj v/John Vestergaard (i dag: Tøjeksperten v/ Otto Hass.)

Aktieselskabet

På Østergade 18 lå dengang aktieselskabet P. C. Christensen, hvor direktøren var Axel Nielsen, som også var sognerådsformand. Huset er i dag revet ned og giver plads til indkørslen til Irma, som er bygget, der hvor der dengang var kornlager m.m. til købmandsgården.

I aktieselskabets store gård var der grise-salg hver lørdag til op i 1960'erne.

Isenkræmmeren Svend Jørgensen boede i nabobygningen også med nr. 18.

I det næste hus, Østergade 16, boede blikkenslager Ejnar Mortensen. Firmaet hed E. Mortensen & Søn. Firmaet eksisterer den dag i dag, og ejes af sønnesønnen Frank Mortensen, (i dag: Rundinsvej 50).

Ejnar Mortensens svoger, Laurids Nielsen havde cykelforretning i ejendommen.

I Østergade 14 havde skomager Ferdinand Nicolaisen sin butik. Broderen Laurids Nicolaisen passede værkstedet til skobutikken. Ferdinand havde en søn, Erik Nicolaisen, der var førstemand nede hos isenkræmmeren i nr.18.

Østergade 12 var jo den store købmandsgård Valdemar Pedersen, som også solgte brændsel og træ i gården bagved.

Magasin du Nord's udsalg var en fin butik i ejendommen Østergade 10, hvor Axel Andersen var ejer. Dette hus er for længst

Jakob Nielsens Manufaktur-lager, Østergade 20 (i dag: Tøjeksperten v/Otto Hass)

*Østergade 18 P. C. Christensen, H. Permins efterfølger ca. 1915 (i dag: indkørslen til Irma)
Huset til højre rummer i dag Svendsen & Søn møbelforretning*

revet ned, for at give plads til Nordsjællands Bank senere Handelsbanken, (i dag: Den Danske Bank).

Det næste hus hed Bamba bygningen efter navnet på forretningen, som var der i mange år. Huset har haft mange butikker

bl.a. Carl Schepler (smørforretningen). Også Thyra Münnich havde forretning i ejendommen en tid. De sidste butikker var Torvehandelen, grøntforretning og Gaveboden v/ Grete Bjerre.

Også dette hus er revet ned.

Østergade set fra vest. Ejendommen Østergade 18 som ovenstående foto fra en anden vinkel ca. 5 år efter (1920). Bemærk vejen har nu fået fortovej og porten er inddraget til butik

*Svegårds Boghandel
i ejendommen Østergade 2 ca. 1910*

Helsinge Sangforening

Herefter kom så den åbne plads, som kom efter at Centralkroen, som lå overfor, var holdt op med at drive rejsestald, og derfor rev bygningen ned.

Senere kom der rutebilstation på denne plads. Hvor Favør i dag ligger havde Centralkroen gårdhave og her var der bl.a. hver pinse-morgen optræden af Helsinge Sangforening.

Helsinge Sangforening blev startet af gode Helsingeborgere, efter den store ulykke i Harbøre for ca. 100 år siden, hvor mange fiskere druknede i en frygtelig storm. Mange børn blev faderløse.

Man holdt også koncerter inde på Centralkroen og de indtjente penge, blev sendt til de efterladte i Harbøre.

Både min bedstefar og den gamle murer Sejer var med til at stifte sangforeningen, som i øvrigt eksisterede i mange år derefter.

På Badstuen blev problemerne løst

Helsinge Badstue lå cirka der, hvor Favør i dag ligger. Elværket som lå ved siden af, havde en god økonomi, og de gav grunden, og Frederiksborg Amts Sparekasse betalte for bygningen.

Det var fragtmænd, og senere pantefoged, Svend Fregersen, der var bademester på badstuen.

Man havde åbningstider for mænd, en for damer, samt en for pigerne.

Badstuen var meget besøgt af byens borgere. Her blev mange af byens problemer diskuteret og løst.

*Østergade set mod vest ca. 1906.
Til venstre Østergade 2 med bl.a. Svegårds boghandel og Th. Stensballe's manufakturhandel.
I baggrunden Axelhus. Bemærk at ejendommen Østergade 3 endnu ikke er bygget*

*Interiør fra slagter Schultz's forretning Østegade 3 ca. 1920
Fra venstre fru Ingeborg Schultz, slagtermester Carl Schultz.
Drengen til højre er Georg Schultz*

Badstuen blev senere nedlagt, og elværket som lå bagved, blev solgt til NESÅ i 1947.

I nr. 4 var der i mange år et autoværksted som også solgte Caltex benzin.

Det var Ejner Christensen, som også solgte Austin biler, der havde ejendommen.

Senest havde mekaniker John Rasmussen både tanken og værkstedet.

I det store hus på Østergade 2, havde boghandler Henning Svegaard sin butik, (I dag: Butik Bambus).

I midterbutikken havde Bondestandens Sparekasse kontor.

I samme bygning lå købmand Bernhard Olsen. Omme i gården havde han en stor lagerbygning med brændsel og foderstoffer.

Købmand Valdemar Pedersen var i en periode kommis hos Bernhard Olsen.

I mange år hed forretningen på Østergade 2, Bernhard Olsen's efft., i en periode v/A. P. Olsen (Bernhard Olsen's bror), senere v/ J. H. Petersen, og endnu senere Viggo Christiansen. Viggo Christiansen havde købmandsforretningen i mange år. Isenkramafdelingen blev senere udviklet til en afdeling for sport og fiskeriudstyr, som senere flyttede op på Markedsplassen, da Viggo solgte købmandsafdelingen.

Overfor købmandsbutikken havde fru A.P. Olsen i mange år en Shell benzintank,

og i nabobygningen, hvor der i dag er Home ejendoms kontor, var i mange år slagterforretning senest ved Erik Nielsen.

Han solgte ejendommen til skomagermester Johannes Larsen, som tidligere havde butik i smøgen mellem Vestergade 1 og 3.

I nr. 5 var der 3 butikker foruden baghuset. Sadelmager Peter Terkelsen havde på et tidspunkt butik og værksted i ejendommen også Thyra Münnich samt hatte- og modehandlerske Kirsten Kildebæk Larsen har haft forretning i nr. 5.

I en periode var der også fiskehus v/Ejner Scheirup i hjørnebutikken. Før den tid var der slagteriudsalg fra Frederikssund Svineslagteri. (i dag: Textilhjørnet).

I smøgen som også kaldes »Slagterstræde«, havde Bogbinder Peter Larsen sit lille værksted. (i dag: Kornblomsten)

I nr.7 lå Centralkroen (i dag: Unibank) og i nr. 9, frisør Lars Larsen og senere sønnen Viggo »Ba-Bue« Larsen, begge var dygtige musikere. (i dag: frisør Lauritsen).

Frederiksborgvej

I nr.1 havde installatør Chr. Diderichsen installationsforretning og i nr.3 havde Chr. Andersen træskoforretning.

I den anden ende af bygningen startede »Cykel Kai« Hansen radio og cykleforret-

Nordsjællands Bank med Helsing Mølle i baggrunden. Frederiksborgvej 6-8

Helsingør Auto & Maskinværksted Frederiksborgvej 8 ca. 1918/19 (i dag: Helsingør Posthus)

ning, senere solgte han kun cykler og barnevogne (i dag »Cafe Evergreen«).

Aage Crone Nielsen havde landbrugs-maskinforretning på Frederiksborgvej 5. (i dag: Suma Supermarked)

På Frederiksborgvej nr. 6 lå Nordsjællands Bank. Det var dengang betegnet som

verdens navle, man skulle gerne hjem og have andet tøj på, når man skulle en tur i banken.

Bankdirektør Harald Andersen var en afholdt mand, så det var Johannes »Bank« Hansen (også redaktør ved Helsingør Avis), der stod for de daglige ekspeditioner.

*Helsingør Herre-Ekvipering ca 1916.
Indehaveren M. Skibsted står foran butikken Vestergade 7 (i dag: Inges Grill)*

Der lå ikke så mange virksomheder på Frederiksborgvej i gamle dage, men i nr. 8 lå i 20'erne Helsing Auto & Maskinværksted. (i dag: Helsing Posthus)

I Axelhus, på hjørnet af Frederiksborgvej og Vestergade, lå Schous Sæbehus, hvor Nanna Andersen stod bag disken i over 50 år.

Også barber Ejnar Laursen havde salon i Axelhus.

Manufakturhandler Ferdinand Larsen, Iversens forgænger (Iversens onkel) havde en stor og veldrevet forretning i ejendommen.

Også en urmager boede dengang i huset. Carl Sørensen, så Johannes Fogh og senere Leif Haagensen, (i dag: Suzzanne Hansen).

Vestergade

I smøgen på Vestergade 3, havde skomager Johannes Larsen et lille værksted, og i butikken ud mod Vestergade, havde Gartner Erik Svendsen sin butik. Gartner Svendsen havde et stort gartneri ude på Frederiksborgvej.

Gartneriet (i dag: Restaurant Portofino) er delvis nedrevet for at give plads til centeringen (Rådhusvej).

I huset Vestergade 5, havde bager August Schmidt sin bagerforretning og konditori.

I den lille butik ved Vestergade 7, lå Harry Christensen's el.-installatørforretning, (i dag: Inges Grill).

Lehmann Thomsens pølsevogn 1951. Pølsevognen, der i mange år var ungdommens samlingssted, stod ud for Vestergade 7 (Toglerupgård). På billedet ses Hans Bloms forretning i baggrunden. Vognen på billedet var den første pølsevogn i Nesa's område med el-forsyning

Vestergade 7, 1937 (i dag: Vinhuset). Købmand Aage Holck og Helsing Automobilcentral

Helsing Hotel & Kro med Reisestald, Vestergade 9 ca. 1925

I samme lokaler har der i øvrigt også været manufakturforretning, blikkenslager, fiskehus og pølsevogn.

Bøndernes paradis

I Toglerupgård, Vestergade 7, havde Willys Herremagasin (Willy Christensen) en stor og velassorteret manufakturhandel, nogle kaldte det for bøndernes paradis.

Førstemanden hed Børge Nielsen, og både han og Willy var meget afholdte af kunderne. På samme adresse havde Hans Blom Cykle & Radioforretning (i dag: Willy's Radio).

Der var også en lille købmandsbutik i huset, hvor bl.a. frk. Anna Westphal havde butik, og senere købmand R.S. Holck og mange andre. (i dag: Vinhuset).

Den sidste butik i huset, helt henne på hjørnet ind mod Helsing Kro, var Helsing Auto Central, som først forhandlede Ford automobiler og senere Morris.

Herefter kom så Helsing Kro, hvor der i den tidligere rejsestald var fotoforretningen »Multi Foto« og en Osteferretning.

På hjørnet af Rundinsvej var vulkanisøren Svend Larsen.

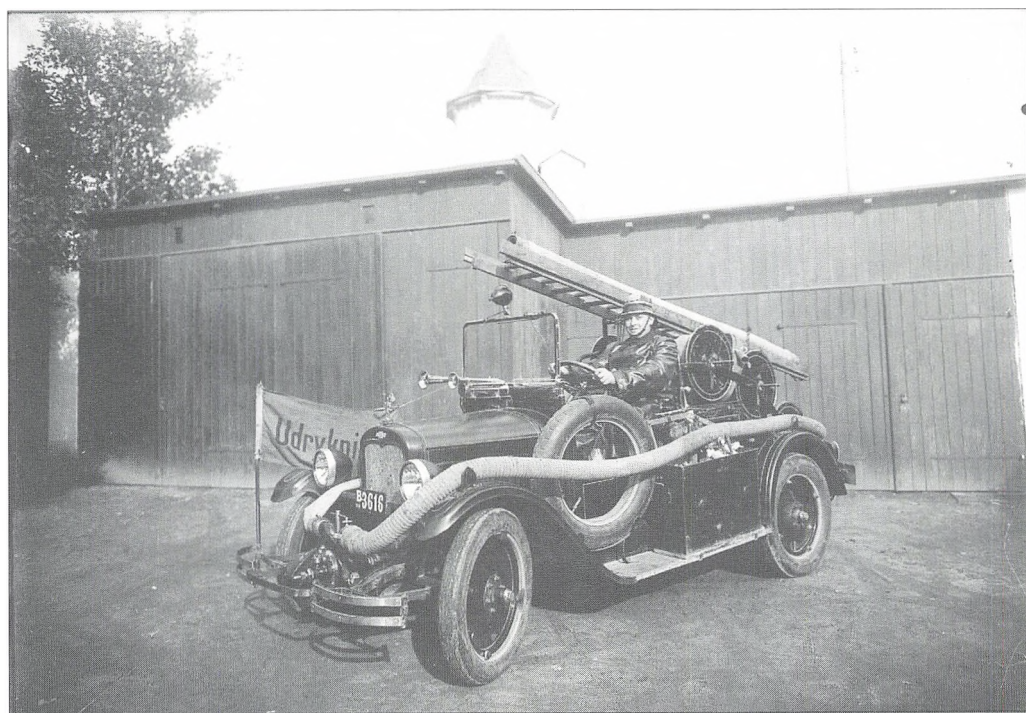
På hjørnet af Gramsvej og Vestergade

Spare- og Laanekassen for Kronborg Vestre Birk, Vestergade 21 (i dag: Bruuns Optik). Billedet er taget i forbindelse med sparekassens 75 års jubilæum 3-2-1937

Interiør fra Spare- og Laanekassen Vestergade 21 i forbindelse med 75 års jubilæet 3-2-1937

Stationsleder Laurits Olsen klar til udrykning i Zonens første brandbil ca. 1933/34. Bemærk både det gamle og det nye vandtårn i baggrunden. Begge er i dag revet ned.

havde blikkenslager Thorvald Engelhardt sin virksomhed (i dag: G. M. Petersen's eftf.).

I Vestergade 13, på hjørnet af Gramsvej, var der bødkerværksted, hvor bødker Albert Heinz fremstillede tønder, smørdritle, ajle-beholdere, kar og meget andet.

I nr. 15 boede vognmand Klein som drev fragtrute til København. På et tidspunkt var der også bogtrykkeri i ejendommen, hvorefter der var pensionat. Helge Nielsen købte huset og udvidede med et butikslokale ud mod Vestergade, og indrettede her sit osteudsalg. (i dag: Rengøringsbutikken).

På Vestergade 17, lå lægehuset og i nr. 19 boede Helsinges »største« personlighed, dyrlæge Jens Gram.

Senere blev der indrettet slagterbutik i ejendommen. I mange år var det Laurits Larsen, der drev butikken, senere sønnen Peter Larsen, (i dag: Ellen Olsen).

I Vestergade 21, lå Sparekassen Kronborg Vestre Birk, (i dag: Bruuns Optik).

På den anden side af vejen lå Helsinges Brugsforening, (i dag: NAG).

I nr. 8 var der først cykel- og senere motorcykelværksted v/ Poul Klausen, senere Brødrene Larsen og derefter flere forskellige brancher, indtil glarmester Ejnar Jørgensen købte ejendommen, (i dag: frisør).

Mekaniker Ewald Pedersen havde værksted på Vestergade 6, (i dag: Fiat v/Gunner Stenhøj).

Endelig lå jo Tinghuset, hvor det altid har ligget.

Kirkegade var en aktiv handelsgade

Vejføringen til Helsinges var i sidste århundrede en anden, end den vi kender i dag.

Kirkegade var dengang, en meget aktiv handelsgade, med mange butikker og virksomheder.

Der var bl.a. en blomsterforretning skråt overfor kirken, hvor frøkerne Nielsen havde en fin butik.

Laurits Olsen's biler fotograferet foran garagerne på adressen Tårnvej 8 i 1933/34

Lidt længere henne boede skræddermester Christensen, lige overfor indgangen til kirken.

Møbelhandler Marius Jeppesen havde også butik i Kirkegade. Han solgte til Birger Munch, som kort tid efter flyttede butikken til Rundinsvej 5 - »Klostret« (i dag: 10 Kiosken). En del år senere overtog Helsinges nuværende borgmester Claus Lange virksomheden.

Kirkegade havde også sit eget bogtrykkeri, nemlig på Kirkegade nr.7, hvor bogtrykker Helge Nielsen drev virksomheden Helsing Bogtrykkeri. Faktisk eksisterer virksomheden den dag i dag, med god hjælp fra hustruen Ruth, om end man i dag kun betjener nogle få trofaste kunder.

Zoneredningskorpset havde til huse på Tårnvej, hvor stationsleder Laurits Olsen også drev vognmandsforretning og køreskole.

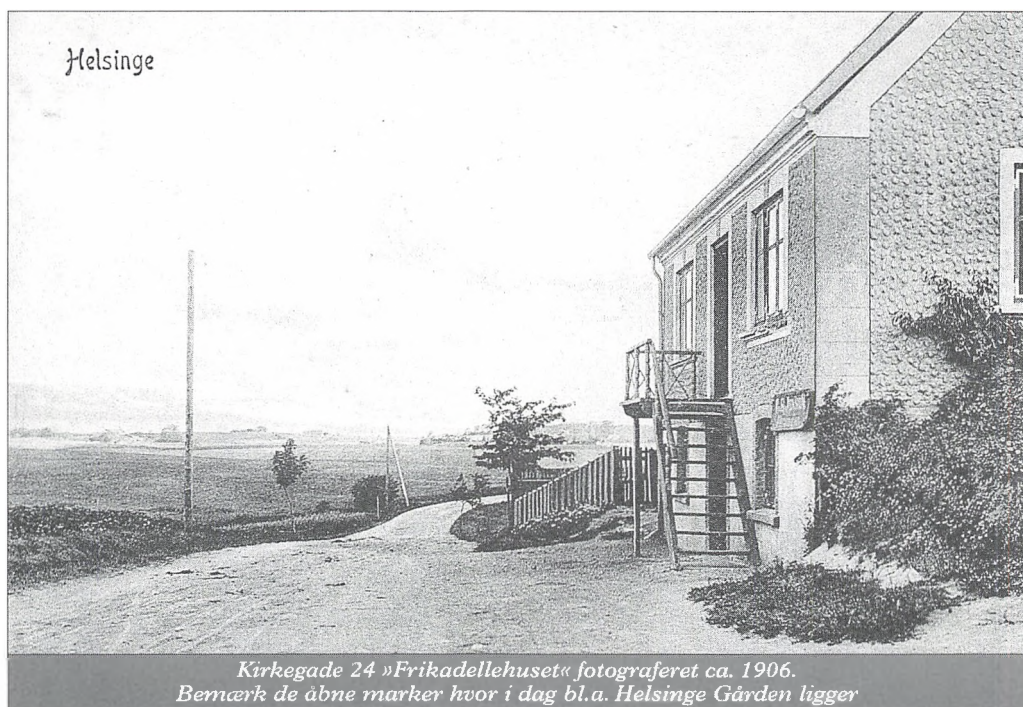
Der var liv i gaden når Zonen rykkede ud.

»Frikadellehuset« i Kirkegade nr.24, var dengang sidste hus i Kirkegade, (i dag: vaskeri og renseri indlevering).

Som sagt i indledningen, er ovenstående blot en oversigt, over hvad jeg husker fra det gamle Helsing.

Der skal nok være en del navne, huse og virksomheder jeg har glemt, hvilket jeg hermed undskylder.

Redigeret af Allan Rasmussen

Nejlinge Købmandshandel

Af Tommy Seier

I ældre tid havde Nejlinge hele to købmandsforretninger - på samme tid - I dag er der ingen.

Denne historie handler om de sidste år i den sidste af de to.

Nejlinge Købmandshandel, som jeg vil fortælle om, lå ved trekanten i Nejlinge, der hvor vejen fra Helsingør dengang delte sig mod hhv Græsted og Helsingør. I dag lige overfor kolonihaverne.

I 1958 solgte købmand Johannes Fløe Nejlinge Købmandshandel til yngre kræfter. Fra Lyng kom Rita og Arne Thomsen til Nejlinge.

I daglig tale hed de aldrig andet end Arne og Rita. De havde mod på at drive selvstændig købmandshandel i Nejlinge, og blev gift kort tid efter overtagelsen i 1958.

Jeg husker endnu, at de i mange år udelukkende brugte deres penge på butikken, og kun ganske lidt på sig selv og privaten. I de første år bestod møblementet i stuen da også af yderst spartanske møbler og øl trækasser. Det fungerede nu ganske udmærket.

Min far og mor handlede naturligvis i forretningen, og tit var det mig, der blev sendt afsted efter varer.

Når mor havde tømt havregrynsposer, kaffeposer og anden emballage, fik jeg de tomme poser og æsker, og med dem legede jeg købmand for min lillesøster og andre af byens børn.

Livet i og omkring butikken fasinerede mig meget, og et ønske inderst inde, igennem hele min barndom, om at blive købmand - gjorde, at jeg i 1960, efter nogle år som bydreng i Helsingør Boghandel, spurgte Arne, om de ikke havde brug for en bydreng.

Det havde de heldigvis, og på den måde startede de mange år for mit vedkommende i Nejlinge Købmandshandel.

»Goddag - det er hos købmanden!«

Med budcyklen transportererede jeg varer rundt i byen og i omegnen. Kunderne ringede, og vi sagde: »Goddag det er hos købmanden«. Varerne blev pakket, og så måtte jeg afsted på budcyklen. Budcyklen - en gammel sort sag - havde et stort lad og et lille forhjul, og var i virkeligheden ikke helt nem at styre, især ikke når der var læs på.

Mange af kunderne fik udover kolonialvarer også bragt gasflasker, petroleum eller kul,

Nejlinge Købmandshandel, Hvidekærvej 1 ca. 1963

koks og briketter ud. Sækkene var tunge og besværlige og meget sorte og støvede.

Ved hjælp af et vrikkehåndtag, som man ved at vrikke fra side til side, kunne trække petroleumen op af jordtankene, fyldte vi selv de blå 10 liters dunke.

Pumpen sad ved den store port i bagbutikken.

Kul og koks havde vi et lille lager af i enden af garagen, og jeg skal love for, at det lugtede og støvede fælt i den iøvrigt lille garage, som også skulle give plads for købmandens bil.

Efter at have været bydreng i nogle år var skolen en dag slut, og jeg var ikke i tvivl om, hvad min fremtid skulle bringe. I de glade 60'ere var der jo arbejde nok at få. Jeg mener ikke at kunne huske, at een eneste fra klassen gik ud til arbejdsløshed.

Jeg ville i lære som købmand, og heldigvis ville Arne og Rita gerne have mig. Den 1. august 1963 startede så min 4 års læretid med en løn på 280 kr. om måneden.

Det var en skøn tid. At jeg pludselig ikke længere skulle i skole, men være på arbejde hver dag, og beskæftige mig med det, jeg syntes allerbedst om.

Een gang om ugen kom bilen fra Hillerød Dampvaskeri, og byttede de snavsede hvide kitler ud med helt rene, stive og nypressede hvide kitler. Vi måtte hver bruge to kitler om ugen.

Fredag morgen skiftede vi til en ren kittel.

»Der er benzin !«

Kunderne i Nejlinge Købmandshandel kom fra hele oplandet, og så, naturligvis, fra Nejlinge by.

Vi solgte alle slags kolonial varer og enkelte gaveartikler samt div. brændsel. Vi solgte også benzin, og havde forhandling af Esso. Vi solgte hhv. alm benzin og superbensin samt knallertbenzin på en stander, der blev kørt frem hver morgen.

Ude ved indkørslen lå en slange på tværs hen over vejen, og hver gang en bil kørte over slangen, ringede en klokke inde på kontoret. Hørte man ikke klokken ude i bagbutikken, blev der råbt: »Der er benzin« - det betød, at man skulle smide alt, hvad man havde i hænderne og løbe ud til tanken. Dengang var der ingen, der selv tappede benzin.

Når direktør Nommesen, som havde Hotel Frydenlund på Frederiksberg, men som boede i Nejlinge, skulle have benzin på sin Rover, foregik det på den måde, at han selv stod ved siden af og så, om det foregik ordentligt. En klud skulle ligge der, hvor pistolen skulle ned i benzinhullet, og man måtte under ingen omstændigheder spilde een eneste dråbe.

Benzintanken gav i det hele taget mange sjove og pudsige oplevelser igennem årene.

Når der kom sigøjnere på besøg, skulle vi helst alle tre være i højeste alarmberedskab. De tankede nemlig selv benzin, og kunne de

Nejlinge Købmandshandel, Ved Kæret 2, ca. 1908

komme afsted med det, betjente de også sig selv i butikken. De fandt jo hurtigt ud af, at vi kun var tre til at passe det hele.

Kartoffelafvejningsmaskinen

Dengang blev mange af varerne vejet af eller pakket om ude i bagbutikken, inden de kom ind i butikken.

Det værste at veje af var spegesild og sukut. Spegesildene lugtede ganske forfærdeligt, og tangen til at tage sildene med faldt altid ned i lagen.

Sukat fik man dengang hjem i blikspande. Heri lå de store stykker sukut, og man måtte så ned i den tyktflydende sirup for at fiske det stykke op, man kunne skære af.

Også ost, leverpostej, kartofler, rullepølse, sprit, kaffe, chokolade og meget andet blev vejet af efterhånden, som det skulle bruges.

At veje kartofler af, var for en lærling noget nær det værste, der kunne tænkes. Jeg tror, jeg igennem årene opfandt adskillige kartoffelafvejningsmaskiner, som dog aldrig blev sat i produktion.

Kartoflerne kom hjem i store sække. Indholdet blev hældt ud i en stor kasse, og så var det ellers bare at gå igang. Brune poser med 5 pund (2½ kg.) eller 10 pund (5 kg).

Vejes, pakkes, og så ind i butikken. De forsvandt deværre alt alt for hurtigt, så man måtte igang igen.

»For 2 kr. leverpostej«

Nejlunge Købmandshandel havde dengang foruden selve butikken - et kontor, den første bagbutik, og den bageste bagbutik, der også rummede ølkælderen, som dog ikke var en kælder, men et mørkt og rimeligt koldt rum.

Herudover var der et stort loft, som strakte sig hen over hele huset. Her opbevarede vi vaskepulver, tomme papkasser, gamle stativer, skilte og julevarer.

Den anden vinkel på bygningen indeholdt privaten, med stuer og køkken. Køleskabet i køkkenet indeholdt dog også en del af varelageret i butikken.

Ikke mindst den franske leverpostej, som vi solgte utroligt meget af.

»Jeg vil gerne have for 2 kr. leverpostej!« Afsted ind gennem stuen og ud i køkkenet, frem med kniven og papiret.

Man lærte hurtigt hvor bred skiven skulle være for at repræsentere den ønskede værdi.

Som lærling, var det bestemt ikke kedeligt at skulle ind efter leverpostej, for så kom man jo ud i køkkenet, hvor den unge pige i huset måske stod og vaskede tøj, eller måske lavede mad til familien, og så kunne man jo ligeså godt pjatte lidt med hende, når man nu alligevel var alene med hende.

Fra døren i stuen ud til butikken var et lille kighul, så man kunne kigge ud i butikken, uden kunden så det. På denne måde tog vi igennem årene adskillige butikstyve. Jeg husker bl.a. en repræsentant, der stjal en dåse makrel.

Det lyder ikke af så meget, men manden var kommet som repræsentant i butikken igennem mange år, så hvad havde han stjålet igennem årene ?

Efter at han blev opdaget, stjal han dog aldrig noget som helst igen.

Nejlunge Købmandshandel havde dengang åbent fra kl. 7.00 om morgenen til kl. 17.30 om aftenen, fredag til kl. 20.00 og lørdag til kl. 14.00, men vi var sjældent færdige før kl. 15-16.

Til jul havde vi i ugen op til jul åbent til kl. 20.00 hver aften, og selve juleaften til kl. 16.00, men vi blev nu aldrig færdige før kl. omkring 18.00.

Alt det nymodens stads

Næsten hver dag ugen igennem kom der repræsentanter fra engros firmaerne. Vi fik besøg fra Plumrose, Jacobsen & Saabye, Rud Pallesen papirvarer, Mogens Nielsen chokolade, Skandinavisk Tobakskompagni, Teilmann vine, Lund og Rasmussen, Carlsberg, Tuborg, Wiibroe og mange flere.

Når ølvognene kom, - to gange om ugen - stod trækasserne (50 flasker i hver) stablet og klar, og ølmanden kunne selv tjekke lageret for mangler.

Jeg kan huske, at vi en dag fik besøg af et bryggeri, der ville sælge nogle sodavand de kaldte Fanta og Coca Cola i nogle helt anderledes gule trækasser, hvor sodavandene stod op i kasserne.

Dem levned vi nu ikke mange chancer. De brugte jo helt andre flasker og andre kasser. Jeg husker, at kasserne blev stillet op inde i forretningen i to stabler.

Det var ikke nemt, at få folk til at købe disse vand. Man kendte jo Messina, Valash og Squash, så hvorfor prøve dette nymodens stads.

Vaskepulver var en af de helt store artikler. Valo, Surf, Renso, Persil og mange andre. Jeg husker hvordan de forskellige vaskepulverfirmaer begyndte at lave konkurrencer for at få folk til at købe netop deres mærke.

Vi havde en kunde fra Ejlstrup, der hver eneste dag købte flere pakker vaskepulver. Han var sikker på, at han kunne finde nøglen, og dermed vinde den bil, der var hovedpræmien.

Vi blev klar over, at det kun var for at vinde, og ikke fordi han havde meget vaske-tøj, da vi en dag fandt nogle åbnede pakker i vejgrøften på vejen mod Ejlstrup. Faktisk viste det sig, at der lå åbnede vaskepulverpakker hele vejen fra Nejlinge til Ejlstrup. Behøver jeg at sige, at han aldrig vandt.

Kunderne i butikken blev naturligvis altid høfligt betjent: »Goddag fru Madsen. - Hvad skulle det være ?« - Jo, alle blev betjent fra disken. Kunden stod stille, medens vi bag disken sprang rundt efter varerne. Nu om dage står ekspedienterne stille, og kunderne styrter rundt for at finde varerne.

Julen var noget særligt

Især juletiden var en speciel tid i Nejlinge Købmandshandel. Der skulle pyntes op til jul, og de mange gaveartikler (som blev ind-

købt i februar måned på en stor juleudstilling i Næstved Papirlager) skulle prismærkes og sættes frem. Det var altid spændende, hvad der kom hjem i de store papkasser. Faktisk solgte vi en hel del julegaver.

Også chokolade blev købt hjem i store mængder, og jeg husker hvordan Rita og jeg sad oppe på loftet i november måned, og frøs med anstand, medens vi satte priser på al den dejlige chokolade.

»I skal fløjte hele tiden!« råbte Arne, af frygt for at vi spiste for meget af chokoladen. Så vi skiftedes til at fløjte, medens den anden smagte på varerne.

Især ugen op til jul var der en særlig stemning over.

Vi havde virkelig travlt, og måtte da også have hjælp fra den nærmeste familie. Butikken var pyntet hyggeligt op, og duftede altid af friskmalet kaffe, brune kager, marcipan m.m..

Selve juleaftensdag var den mest hektiske. Her skulle de sidste ting jo købes, og allerede fra kl. 7 om morgenen havde vi travlt i butikken. Vi fik sjældent lukket før omkring kl. 16 - 17, og jeg husker endnu hvordan mine juleaftener forløb i de år. Hjem og spise, danse om juletræet, pakke gaver ud, og så faldt jeg som regel i søvn.

Arnes Kaffe

Nejlinge Købmandshandel
Telefon Helsingør 87

1/4 kg af den røde Columbia kaffe kostede 4,80 kr.

Det kan lyde underligt, men der var nogle ganske få ting i Nejlinge Købmandshandel, som vi var virkelig stolte af, og som vi gjorde meget ud af.

Den ene ting var kaffe.

Drik Arnes Kaffe!

Drik Arnes Kaffe stod der på kaffeposerne på kitterne (som det sidste år var blevet brune nylonkitter) og i reklamerne. Kunden kom langvejs fra for at købe Arnes kaffe.

Der var den røde (Columbia), som også hed nr. 1 - og der var den gule (Santos), som også kaldtes nr. 2. Vi fik kaffen hjem i store sække, og den blev for det meste vejlet af, medens kunden stod og ventede. Den røde kostede 4,80 kr. for 1/4 kg og 2,40 kr. for 1/2 kg.

- Den gule kostede 4,30 kr. for 1/4 kg og 2,15 for 1/2 kg. I annoncer kunne man læse:

Der skal to til en god kop kaffe. - De selv frue - og Deres købmand. Drik Arne's kaffe.

Den anden ting vi gjorde meget ud af, var vin.

C.L.O.C.

Vi handlede med alle slags vin og spiritus. Rødvin og hvidvin var ikke nær så udbredt, som det er idag. Det var en luksus at drikke rød/hvidvin.

Vi solgte til gengæld meget sherry og portvin, en del cognac og diverse likører. Bl.a. husker jeg, at vi solgte en del C.L.O.C.. Vi satte en stor ære i at kunne vejlede kunderne i, hvilken forskel, der var på de forskellige typer. Og så hyggede vi os ellers med at kunne fortælle de intetanende kunder, hvad CLOC egentlig hedder, når det skal være helt korrekt (Cuminum Liquidimum Optimum Castelli)

Den tredje ting vi gjorde meget ud af, var gulvet.

Savsmuld på gulvet

Nejlinge Købmandshandel havde dengang et ferniseret gulv, som, når det var nylakeret, fremstod mørkt og smukt.

For at holde gulvet smukt, blev det moppet hver eneste aften.

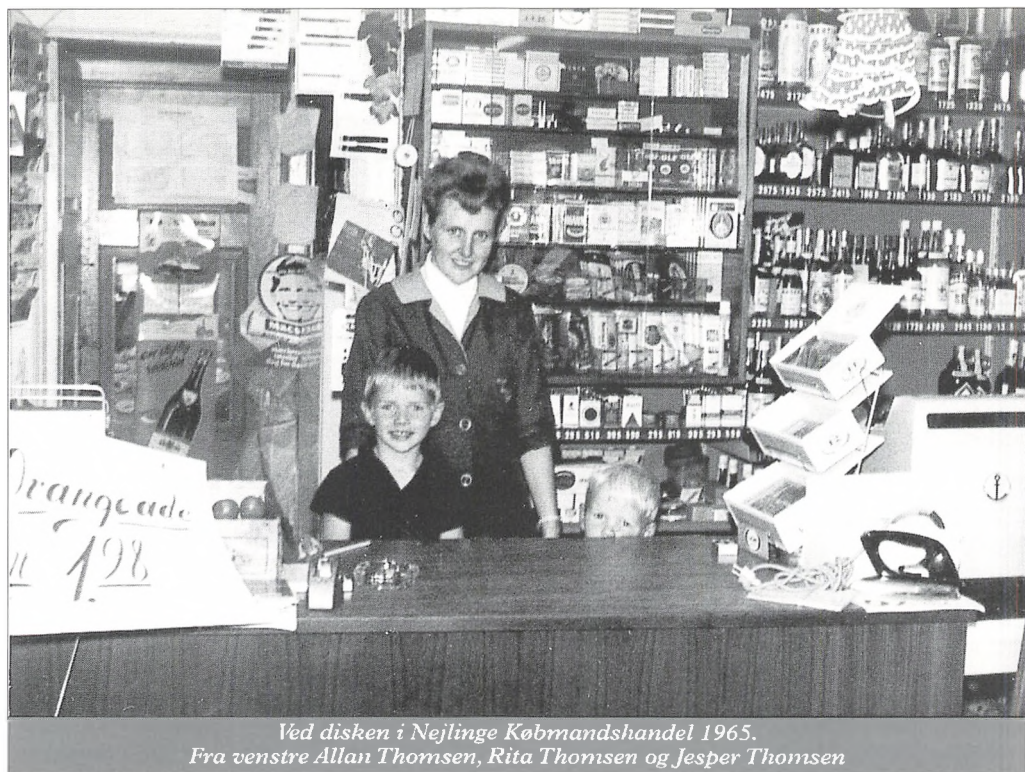
En spand, indeholdende fint savsmuld blandet med olie, blev hældt ud på gulvet. Herefter blev savsmulden gnubbet og fordelt over hele gulvet, for tilsidst at blive fejlet op i spanen igen, så det kunne bruges dagen efter.

Jeg lover, at gulvet skinnede hver eneste dag. Jeg behøver vel næppe at fortælle, hvem det var, der havde den spændende opgave, medens købmanden gjorde kassen op. (Dansk: talte op om dagens pengemængde stemte med det, der var slået ind i kassen)

Stemte kassen ikke, fik man ikke lov til at gå hjem, før uoverensstemmelsen var løst.

Dagens holdepunkter

Hver morgen kl. 8.30 kørte købmanden op til Helsingør for at besøge Askly (et stort autolakerer værksted på Frederiksborgvej 36), med hele bilen fyldt med chokolade, sodavand, aviser og slik. Det var deres form for kantine.

*Ved disken i Nejlunge Købmandshandel 1965.
Fra venstre Allan Thomsen, Rita Thomsen og Jesper Thomsen*

Senere kørte købmanden også ud på Boilers i Ejlstrup med »kantinen«.

Vi havde iøvrigt en hel del erhvervsvirksomheder som kunder.

Hver eneste morgen kom alle vognene fra KTAS i Græsted og provianterede, og det samme gjorde de mange vogne fra Dammann i Gribskov (asfalt firma).

De samme vogne og mennesker kom altid igen, når det var fyraften for at få en øl eller en sodavand, benzin på bilerne og måske en pakke cigaretter eller to.

Det gav en ganske særlig stemning og en hektisk travlhed sidst på dagen.

Sådan sluttede det

I 1966 blev Rita alvorligt syg, og kunne ikke længere hjælpe til i butikken, og Nejlunge Købmandshandel skulle derfor sælges. Jeg manglede på dette tidspunkt 1 år af min læretid, som Arne dog fik arrangeret således, at jeg fik mit sidste læreår i Lyngø Købmandshandel, hos Edith og Svend Hansen.

Nejlunge Købmandshandel blev solgt til Jørgen Petersen fra Slagslunde, der havde den i nogle år, hvorefter Tove og Palle Hemicke overtog forretningen.

Den sidste købmand var Johannes Stokholm. Den 10. november 1972 lukkede Nejlunge Købmandshandel døren for sidste gang.

*Nejlunge Købmandshandel
har haft flg. adresser:
Hvidekærvej 1
Ved Kæret 2
Nejlunge Gade 7*

*Flg. har drevet købmandsforretning
i Nejlunge:*

*Carl Edvard Brinkmeier - 1864
Niels Andersen - 1883
Hans Peter Andersen - 1884
Daniel Nicolaj Jørgensen - 1905
Jens Jørgen Albert Andersen - 1907
Christian Andersen (også musiker) - 1919
Aksel Sørensen - 1935
Arne Nielsen - 1948
Johannes Fløe - 1950
Arne Thomsen - 1958
Jørgen Petersen - 1966
Palle Hemicke - 1969
Johannes Stokholm - 1972*

Urmageri i Helsinge

Af Leif Haagensen

Forgængerne til Haagensens efft., startede et sted i Vestergade, i året 1903, hvem vides ikke, men rygtet fortæller, at urmageren var så lille, at når han stod på en forhøjning bag disken, så var han på højde med kunderne.

I året 1905 blev Axelhus bygget i Vestergade, og forretningen flyttede derhen, hvor den siden har haft domicil.

Den første urmager var Jens Chr. Gotfredsen, som drev butikken indtil Carl Sørensen, sammen med Ferdinand Larsen, købte ejendommen i 1912.

Urmager Carl Sørensen havde også en del guldsmedevarer.

Carl Sørensen havde forretningen frem til 1934, hvor han flyttede til Lyngby. Fruen var schweitzer, og det siges, at hun syntes Helsinge var for lille.

Urmager Johs. G. Fogh flyttede fra Sønderjylland til Hillerød for at arbejde som svend hos Kern Hansen.

Her traf han sin kone, og i 1934 overtog de forretningen i Helsinge.

De drev i fælleskab forretningen med stor flid og dygtighed frem til 1964, hvor de overdrog den til mig.

Jeg kom fra Hjørring, hvor jeg lærte faget, og arbejdede som svend.

Da jeg imidlertid var interesseret i egen forretning, lavede Johs. G. Fogh og jeg en aftale, hvor noget af lønnen var procenter af uralget "armbåndsure".

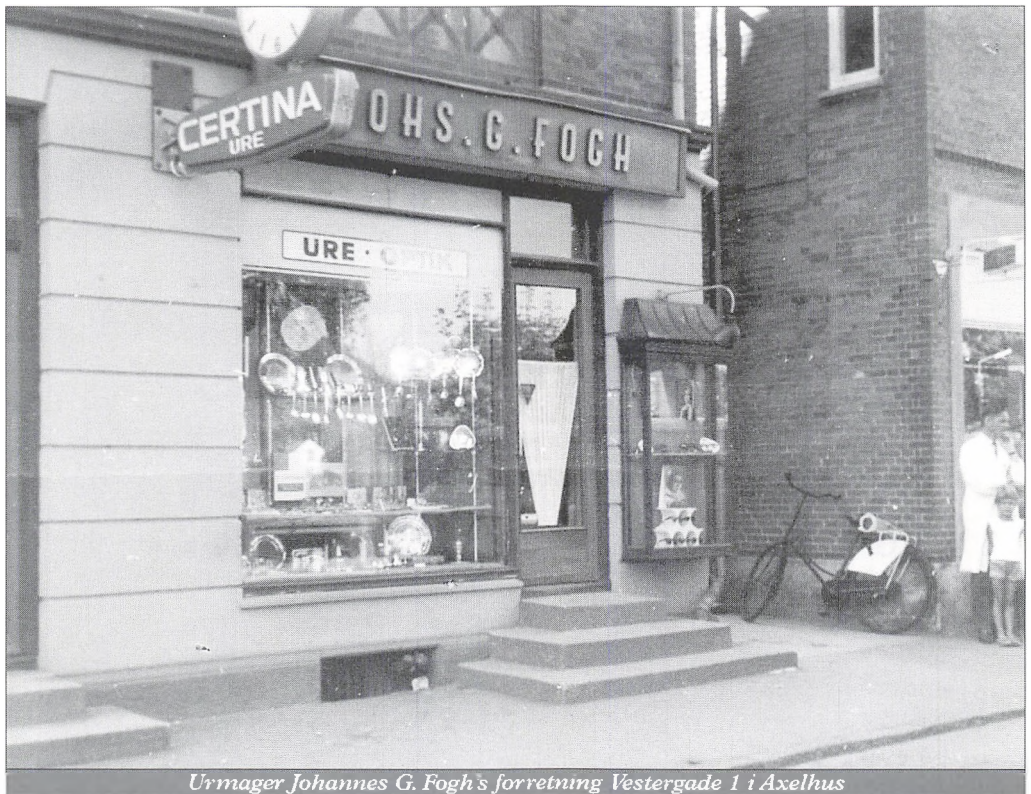
Pengene blev sat i banken til senere.

Dem blev der brug for i 1964, da Fogh ret hurtigt besluttede sig for at holde op.

Min kone var med i forretningen de første åringer, men tog derefter job på Esbønderup Sygehus.

Herefter fortsatte jeg med 2 damer frem til 1993, hvor jeg sagde stop efter 49 år i faget.

Forretningen overdrog jeg til min mangeårige medarbejder Suzanne Hansen, som

Urmager Johannes G. Fogh's forretning Vestergade 1 i Axelhus

i dag viderefører forretningen under navnet Haagensens efft. v/Suzanne Hansen.

Byen havde flere urmagere

Der har også været andre urmagere i byen. I ejendommen Østergade 9 boede i 1908 urmager N. Albæk. Da han efter mange års virke lukkede butikken, arbejdede han rundt omkring i Nordsjælland, hvor der var ure, der trængte til reparation.

Urmager Birkstrøm Andersen boede i Østergade 11 (Reiters Farve & Tapet) i 1927, og drev urmageri og guldsmed frem til 1938, hvor han flyttede til Taastrup.

Urmager Alfred V. Petersen overtog herefter butikken i 1938 og drev den frem til 1986, hvor den blev solgt til Eva Kellerup fra Stenløse, hvor hun og manden havde en slags urmageri, (i dag rummer butikken Guldsmedværkstedet v/Henrik Spangenberg).

Alfred V. Petersen var barnefødt i Ramløse, og arbejdede først som svend i Fredensborg i 3 år og derefter en kort tid hos Harry Køie i Hillerød.

Han kom til Helsingø i 1938, hvor han drev forretningen alene indtil giftermålet i 1940, hvor fru'en kom med ind i virksomheden.

I efteråret 1968 åbnede urmager Erik Petersen forretning i Østergade 8-10, "Den Danske Bank".

Han kom fra København til Ramløse Sand, men døde i julen 1969.

Urmager Paul Petersen overtog herefter butikken i februar 1970, og havde den indtil oktober 1992, hvor han solgte den videre til sin svigerdatter Jette Petersen.

Paul Petersen kom fra København i 1964.

Han byggede hus på Lærkevej, hvor han arbejdede som hjemmearbejder indtil overtagelsen.

Østergade, set mod øst ca. 1908, med urmager N. Albæks forretning Østergade 9 til venstre i billedet. Bemærk de store mæster med telefontrådene, samt gangbroen over rendestenen. Østergade 11 er endnu ikke bygget

Hvad man dog sagde

Af Mogens Reiter

Apoteker Winther fra Helsingør Apotek havde et par små hidsige hunde. Et par små dværgpinsher.

Så en dag kom min faster grædende ind i butikken og fortalte min far, at apotekerens hunde havde bidt hendes frakke istykker og hvad hun dog skulle gøre ?

Min far gik ned til apotekeren og sagde: »Deres hunde har bidt min søsters kåbe i stykker!«

»Hvad?« - sagde apotekeren, men inden han kunne nå at opfatte mere, sagde far:

»De kan tro jeg skal skælde dem ud!«

Jeg gik jo på Realskolen i Hillerød, og kørte hver morgen med toget kl. 6.55.

En vinterdag, hvor der var meget sne, kom stationsforstander Rohde ud på peronnen og fortalte, at der ingen tog kom.

Han var meget fortvivlet.

En landmandskone spørger så: »Jamen, hvorfor kommer der dog ikke noget tog?«

Stationsforstander Rohde sparkede i sneen og sagde: »Det er det hvide lorts skyld.«

Så var der murer Sejer, der lavede et almindeligt privat vindue om til et butiksvindue, der hvor Schwartz har butik idag.

Så kom Viggo Barber fløjtende forbi. Han stoppede op og sagde: »Hvad er dog det du laver der?«

»Ved du ikke det ? Har du ikke hørt det? - Her skal sgu være frisørsalon!«

Og historien gentog sig.

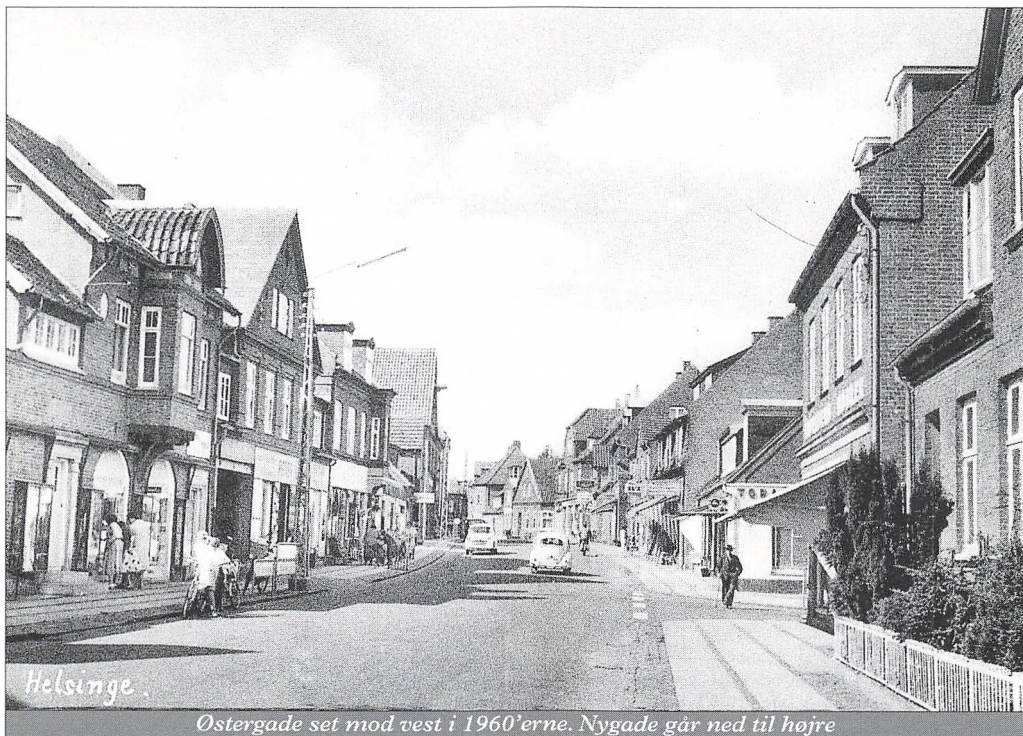
Den, der kom forbi og spurgte, fik af vide, at der skulle være den forretning, han eller hun havde.

Engang murer Sejer stod og baksede med et kakkelovnsrør på telefoncentralen, sagde han: »Det her volder mig flere kvaler end jeg har med mine penge.«

En dag stod en gruppe mennesker og kiggede på et ligtog der kørte forbi på Østergade.

»Hvem er dog det der er død?« spurgte en.

»Jo«, sagde barber Maibom: »Det er vist ham i den første vogn.«

Ostergade set mod vest i 1960'erne. Nygade går ned til højre

Der var engang en mand inde i malerforretningen, og da han var gået ud igen, og nået et sykke ned ad gaden, råber min far efter ham: »Når du nu kommer hjem, og ikke kan finde din pengepung nogen steder, så skal du ikke ringe til mig, for du har jo slet ikke haft den oppe«.

Så måtte han jo skynde sig at betale.

Under krigen var cigaretter jo også rationeret. En dag kom der en lille knægt ind til min far og spurgte: »Har du en pakke cigaretter til mig?« - Og så siger min far: »Ja, nu må vi jo lige se, hvor gammel er det du er?« - »Jeg er 13 år« - »Jamen så må jeg jo lige slå op i kartoteket, hvilket forbrug havde du i 1939?« - »Der havde jeg ikke noget forbrug« svarede drengen.

»På hvilket grundlag synes du så du skal have en pakke?« - »Ja, du kunne jo give mig en for det gode venskabs skyld« - og så fik han en pakke.

En gammel Helsingeborger kom og fortalte, dengang min far var meget syg, at nu havde han solgt sin bil.

»Nu skal jeg ikke køre bil mere, jeg har fået 3000 kr for den.« - Han var 87 år.

Så sagde far til manden: »Ja, ja, men nu må du jo ikke gå og klatte pengene op«.

Peter Danielsen solgte juletræer og sagde, at nu skulle han have 200 sneise hjem - Så sagde min far, »Hvor skal du have dem, du ved vist ikke hvor mange der går på en sneise!«

»Nåh« sagde Peter, »det kommer da an på hvor store træerne er.«

Dengang frøken Rohd holdt op på telefoncentralen, stod der en flaske fin Madeira og noget kransekage klar på en bakke.

Jeg spurgte Frøken Rohd hvad det dog var til?

»Jo, det er klar hvis direktøren skulle komme«, - han kom aldrig.

Derimod kom barber Maibom og spurgte hvad det var til? - stadig til direktøren.

»Jamen ved I hvad, vil I ikke have et glas?«, sagde Maibom.

Frøken Rohd sagde: »Jamen det er jo til direktøren.«

»Kære frøken Rohd, jeg er direktøren«, sagde Maibom, og så holdt han en fin og sjov tale og legede KTAS direktør

L. P. Jacobsen,
Entreprenør og Tømrermester
Helsingør *****(19)**** Telefon 17

Paatager sig Anlæg af Teglværker, Bygning af Ringovne til Brænding af røde og gule Mursten samt Drainrør, opfører alle Slags Bygninger, Beboelseshuse, Forretningshuse, Villaer, Landbrugsbygninger etc. Tegninger leveres. Paa Grund af flere Aars Erfaring leveres alt solidt af 1. Kl. Materiale. Samvittighedsfuld Behandling garanteres. Smukt haandforarbejdet Snedkerarbejde, alt til billigste Priser. **Byggegrunde med særdeles god Beliggenhed er til Salg**

*Annonce fra 1905.
L. P. Jacobsen
Østergade 39,
er blevet en erfaring
rigere, og leverer
nu kun 1. klasses
materialer*

Regnbuen i Helsingø

Af Tommy Seier

En af de nyeste brikker om erhvervs-
livet i Helsingø, er et markeds-
føringsiltag der startede i 1992.
Truslen udefra, i dette tilfælde byg-
ningen af Slotsarkaderne i Hillerød med-
førte, at en række erhvervsfolk i Helsingø
satte sig sammen, for at finde en metode,
hvorpå man kunne samle detailhandelen, så
den blev effektiv og stærk.

Man kontaktede konsulent Finn Jør-
gensen fra Birkerød, som i løbet af ganske få
måneder fik klarert den opgave.

Et helt nyt logo for Helsingø, så i den for-
bindelse dagens lys.

En grafisk fremstillet regnbue i farverne
rød, gul og grøn med teksten:
Velkommen i Helsingø - hvor handelen er.

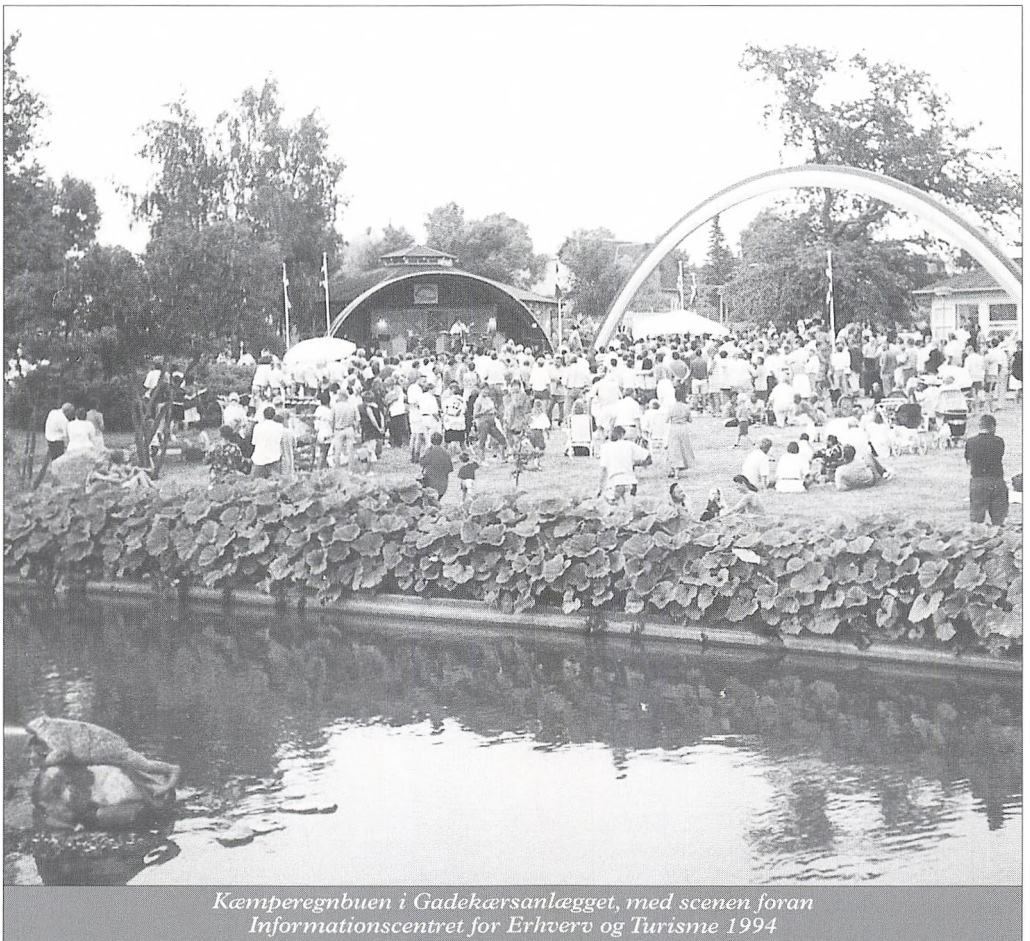
120 detailhandlere tilmeldte sig, og i 1997 er
der stadigvæk 110 med.

Kun med disse medlemmers store økono-
miske opbakning, lykkedes projektet.

Kæmperegnbuen i Gadekærsanlægget

Bæreposer, flag ved indfaldsvejene, klis-
termærker, annoncer, prisskilte, vinetiketter,
spil, regnbueaviser, kontokort og meget mere
præger i disse år Helsingø.

En kæmpe regnbue, med et spænd på 25
meter, 6 meter i højden, og med en vægt på
over 1 ton, har siden 1992 stået placeret i
Gadekærsanlægget, og dermed været det
synlige tegn på det sammenhold der præger
byen.

*Kæmperegnbuen i Gadekærsanlægget, med scenen foran
Informationscentret for Erhverv og Turisme 1994*

Sommeren igennem afholdes store koncerter og andre arrangementer under regnbuen i Gadekærsanlægget

Regnbueprojektet, som detailhandlergruppen kaldes i daglig tale, har igennem årene haft stor indflydelse på forretningernes drift og overlevelsevne.

Den forventede tilbagegang man frygtede, med indvielsen af et stort butikscenter, så tæt på Helsingør blev, bl.a. på grund af Regnbueprojektet, langt mindre end frygtet.

Optimismen hos erhvervslivet kom tilbage, og dermed også det gode sammenhold, der iverjagt altid har præget byen.

Regnbueprojektet, har igennem årene stået for en lang række store og små aktiviteter, som det dog ikke er muligt at beskrive her i denne bog.

Især om sommeren syder gågaden af liv, som her, med biludstilling ved Regnbuefestivalen i 1994. Huset til højre er Østergade 27. Huset til venstre er Østergade 24

”Brikker fra en svunden tid” indeholder historier om erhvervslivet og de mennesker der arbejder, eller har arbejdet, i Helsingør gennem næsten 100 år.

De enkelte historier er skrevet af nuværende eller tidligere erhvervsfolk fra Helsingør.

Bogen indeholder 80 billeder og annoncer m.v. fra det gamle Helsingør. Nogle af dem er over 100 år gamle.

De fleste af bogens billeder har aldrig tidligere været offentliggjort.